NATION WAY

หลักจริยธรรม
ของคนข่าว
เครือเนชั่น

ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา

[กรุงเทพธุรกิจ]

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จักร์กฤษ เพิ่มพูล.
Nation way หลักจริยธรรมของคนข่าวเครือเนชั่น (ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา)
._ _ กรุงเทพฯ : กรุงเทพธุรกิจ, 2554.
116 หน้า.
1. นักข่าว. 2. นักข่าว -- จรรยาบรรณ. I. ชื่อเรื่อง.

070.43092
ISBN 978-616-7536-08-8

สำนักพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ : เลขที่ 1854 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2338-3385, www.bangkokbiznews.com
เจ้าของ : ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัท กรุงเทพธุรกิจ มีเดีย จำกัด
ออกแบบปก : จักรพงษ์ ศรีสุนทร
รูปเล่ม : ธเนศกิตติ์ นิธิเมธีอัครคุณ
พิสูจน์อักษร : อัปษรภัทร์ เกตุพูน
พิมพ์ที่ : บริษัท ดับบลิวพีเอส ประเทศไทย จำกัด เลขที่ 167/5 หมู่ 4 ถนนบางนา-ตราด กม.29.5 ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 10560 โทรศัพท์ 0-2313-4411-4 โทรสาร 0-2313-4415
จัดจำหน่ายโดย : บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน) อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้น 19 เลขที่ 1858/87-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2739-8222, 0-2739-8000 โทรสาร 0-2739-8356-9, www.se-ed.com
บริหารงานขายโดย : บริษัท เนชั่นอินเตอร์เนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

NATION
GROUP

ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา

คนทำสื่อในเครือเนชั่นมีความตระหนักอย่างลึกซึ้งว่า สังคมคาดหวังมาตรฐานจริยธรรมของคนทำข่าวสูงกว่าผู้คนในหลายอาชีพ

และเราในฐานะที่อาสามาเป็นผู้เสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสารมืออาชีพ ถือว่าไม่มีอะไรมีค่ากว่า "ความน่าเชื่อถือ" ของสังคมโดยส่วนรวม

และ "ความน่าเชื่อถือ" ที่ยั่งยืนถาวรย่อมมาจากการยึดมั่นในหลักปฏิบัติที่มีจริยธรรมที่ถือเอาความถูกต้อง, เที่ยงธรรม, ยุติธรรมและความรอบด้านของการทำหน้าที่ของเราอย่างมุ่งมั่น, โปร่งใส, และสอดคล้องกับทำนองคลองธรรมแห่งสื่อมวลชนที่อิสรเสรีและรับผิดชอบ

กติกาที่ระบุไว้อย่างชัดเจนทุกรายละเอียดสำหรับคนข่าวในเครือเนชั่นในคู่มือเล่มนี้ ถือเป็นพันธสัญญาแห่งวิชาชีพกับผู้คนทั้งสังคม เพื่อยืนยันในความสุจริตจริงใจและจริงจังแห่งภารกิจที่จะทำหน้าที่เป็นทั้ง "สุนัขเฝ้าบ้าน" กับ "ยามเฝ้าประตู" และ "กระจกส่องสังคม" อย่างไม่ลดละในทุกกรณี

เราเชื่ออย่างมั่นคงว่าเมื่อเราเรียกร้องสิทธิและหน้าที่ในอันที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบความไม่

ชอบมาพากลของความเป็นไปในสังคม สังคมก็ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในอันที่จะตรวจสอบผู้ทำหน้าที่สื่อสารมวลชนได้เช่นกัน

ทุกบรรทัดในคู่มือแห่งจริยธรรมเล่มนี้จึงเป็นคำปฏิญาณของคนข่าวในเครือเนชั่นทุกคน ที่จะดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานแห่งวิชาชีพที่ไม่มีวันสั่นคลอนหวั่นไหว ในหน้าที่ ไม่ว่าจะต้องเผชิญกับอุปสรรคหรือแรงกดดันเพียงใด

...เพื่อสะท้อนความคิดอ่านรอบด้าน, ความเห็นอันหลากหลาย, ข้อเท็จจริงแห่งเหตุการณ์ทุกแง่ทุกมุมที่เป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง,โดยปราศจากอคติ, ความแปลกแยกที่ทับซ้อนความถูกต้องเป็นธรรม และวาระซ่อนเร้นที่ขัดแย้งกับผลประโยชน์อันเป็นของส่วนรวม

จึงประกาศไว้เป็นสัจธรรมกับผู้อ่าน, ผู้ฟัง, ผู้ชมและผู้ร่วมกระบวนการแห่งข้อมูลข่าวสารของเครือเนชั่นว่า ***"ผิดจากนี้จึงมิใช่เรา"***

ด้วยจิตคารวะ

สุทธิชัย หยุ่น

บรรณาธิการอำนวยการ

เครือเนชั่น

สารบัญ

วิสัยทัศน์และพันธกิจของเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป .๑๑
กฎหมายวิชาชีพและจริยธรรมสื่อมวลชน..........๑๓
Nation Way – ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา......................๓๖
หมวดที่ ๑ : จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ ...๓๙
หมวดที่ ๒ : จริยธรรมของสื่อในเครือเนชั่น ๔๓
หมวดที่ ๓ : ความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน ๔๗
หมวดที่ ๔ : ภาระผูกพันที่มีต่อวิชาชีพสื่อมวลชน
และองค์กร ๕๑
หมวดที่ ๕ : หลักการทำข่าวและการปฏิบัติ
ต่อแหล่งข่าว ๕๓
๕.๑ ผู้สื่อข่าวต้องเคารพต่อกฎหมาย.............๕๕
๕.๒ การสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว ...๕๖
๕.๓ การอ้างแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยชื่อ ๕๗
๕.๔ ความสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง .๕๙
๕.๕ การเป็น“นักเขียนร่วม”หรือ“นักเขียนเงา”.๖๐
หมวดที่ ๖ : สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน
(Conflict of Interest)..................๖๑

๖.๑ การรับเชิญไปทำข่าวต่างจังหวัด
หรือต่างประเทศ ๖๒
๖.๒ งานเลี้ยงสังสรรค์ และการเลี้ยง
ในเทศกาลต่างๆ ๖๓
๖.๓ ของขวัญที่มีมูลค่า ๖๕
๖.๔ การแสดงหรือการแข่งขันที่ต้องเสีย
ค่าบัตรผ่านประตู ๖๗
๖.๕ สิทธิพิเศษเป็นสมาชิกสโมสรหรือ
องค์กรต่างๆ......................................๖๗
๖.๖ ข้อเสนอให้ค่าตอบแทนหรือสิทธิพิเศษอื่นๆ
เพื่อการทำข่าว ๖๘
๖.๗ การขอยืมใช้อุปกรณ์ หรือมีผู้เสนอ
ให้ทดลองหรือยืมใช้ ๖๘
๖.๘ การเขียนคำชมสินค้าหรือบริการ ๖๙
๖.๙ การแข่งขันกับผู้สื่อข่าวจากองค์กรอื่น .๗๐
๖.๑๐ การรวมกลุ่มทำข่าวร่วมกับสื่ออื่น ๗๐
๖.๑๑ การส่งผลงานเข้าแข่งขันชิงรางวัล
และการประกวด ๗๐

๖.๑๒ หลีกเลี่ยงการอ้างอิงบริษัทเพื่อประโยชน์
ส่วนตัวหรือเพื่อให้ได้สิทธิพิเศษ ๗๑
๖.๑๓ การปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทุน
ในตลาดหลักทรัพย์ ๗๑
หมวดที่ ๗ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองและ
กิจกรรมชุมชน ๗๕
๗.๑ กิจกรรมทางการเมือง ๗๖
๗.๒ กิจกรรมชุมชนและกิจกรรมทางสังคม .๗๗
หมวดที่ ๘ : การปฏิบัติต่อฝ่ายโฆษณาฝ่ายการตลาด
และฝ่ายขาย ๗๙
หมวดที่ ๙ : ลิขสิทธิ์ในผลงาน และ
การรับงานภายนอก ๘๑
๙.๑ การเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ๘๒
๙.๒ การรับเชิญไปเป็นวิทยากร
ภายนอกองค์กร ๘๒
๙.๓ การรับ “งานนอก” ๘๓
๙.๔ การไปปรากฏตัวในสื่ออื่นๆ ๘๔

หมวดที่ ๑๐ : กฎเฉพาะสำหรับผู้สื่อข่าวด้านต่างๆ..๘๗
๑๐.๑ ผู้สื่อข่าวการเมือง ๘๘
๑๐.๒ ผู้สื่อข่าวกีฬา ๘๙
๑๐.๓ ผู้สื่อข่าววัฒนธรรม/อาหาร/แฟชั่น ๘๙
๑๐.๔ ผู้สื่อข่าวศิลปะ/รูปภาพ/เทคโนโลยี ...๙๐
๑๐.๕ ผู้สื่อข่าวรถยนต์ อุปกรณ์ต่างๆ
เพื่อการทดสอบเพื่อเขียนวิจารณ์ ๙๑
๑๐.๖ ผู้สื่อข่าวการท่องเที่ยว ๙๑
๑๐.๗ ผู้สื่อข่าวด้านอื่นๆ ๙๓
๑๐.๘ นักข่าวอิสระ(สตริงเกอร์)
และช่างภาพอิสระ(ฟรีแลนซ์) ๙๓
๑๐.๙ บุคลากรของฝ่ายข่าว ๙๔
หมวดที่ ๑๑ : การแก้ไขข้อผิดพลาด ๙๕
หมวดที่ ๑๒ : การรายงานเกี่ยวกับกิจกรรม
ของบริษัทและการรายงาน ๙๙
ข่าวเกี่ยวกับสื่อภายนอก........๑๐๑
หมวดที่ ๑๓ : หลักปฏิบัติและจรรยาบรรณ
Nation Social Media ๑๐๓

วิสัยทัศน์และพันธกิจ ของ เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป

วิสัยทัศน์

ผสานสื่อที่หลากหลายเพื่อเข้าถึง ทุกครัวเรือน

พันธกิจ

ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง และสร้างแรงบันดาลใจ ด้วยความน่าเชื่อถือ ทันเหตุการณ์ อย่างสร้างสรรค์

กฎหมายวิชาชีพ และจริยธรรมสื่อมวลชน

จักร์กฤษ เพิ่มพูล

ไม่เพียงความเป็นมืออาชีพในด้านการรายงานข่าว การใช้เครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ค และทวิตเตอร์ในการส่งข่าวและภาพเท่านั้น หากสิ่งสำคัญที่นักสื่อสารมวลชน หรือนักข่าวที่ดีจะต้องมี ก็คือความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย โดยเฉพาะวิชาชีพสื่อมวลชนยิ่งต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อผู้รับสารและสังคมมากเป็นพิเศษ การที่นักข่าวจะปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่

ได้รับมอบหมายจากสังคมอย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน หากปราศจากจิตสำนึกในเชิงจริยธรรมแล้ว ก็ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นนักสื่อสารมวลชนมืออาชีพได้ ในขณะเดียวกันนักข่าว ผู้ประกาศข่าว รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตเนื้อหาข่าว จะต้องตระหนักและรับรู้ถึงความรับผิดชอบทั้งในทางกฎหมายและจริยธรรมด้วย

บทบาทของนักข่าว ที่เรียกกันว่า หมาเฝ้าบ้าน หรือสุนัขเฝ้ายาม มีหน้าที่พิทักษ์ ปกป้อง ผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การที่นักข่าวจะทำหน้าที่ในการเป็นกระจกสะท้อนสังคมได้อย่างถูกต้อง แท้จริง จำเป็นต้องมีอิสระในการแสดงออก สามารถรายงานและวิพากษ์วิจารณ์ได้เต็มที่ ปลอดจากอิทธิพลและการคุกคามจากกลุ่มนักการเมือง กลุ่มผู้มีอิทธิพล กลุ่มคนเสื้อมีสีต่างๆ ในสังคม อย่างไรก็ตามการใช้เสรีภาพเช่นนี้ ก็ต้องใช้ในขอบเขตที่จำกัด และไม่ไปละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น มิฉะนั้น อาจจะถูกรัฐจำกัดหรือลิดรอนสิทธิได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ของบุคคลและสื่อมวลชน บัญญัติรับรองเรื่องเสรีภาพ ในมาตรา ๔๕ ไว้ว่า

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกัน หรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนอื่น เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้

การห้ามหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการใดๆ เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่น เพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

ถึงแม้รัฐธรรมนูญจะรับรองเสรีภาพของสื่อ แต่ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพในการทำงานของนักข่าวนั้นมักจะมีคำถามถึงความรับผิดชอบ ทั้งในเชิงกฎหมายและจริยธรรมอยู่มาก โดยเฉพาะปัญหาเรื่องจริยธรรมที่เป็นเพียงสิ่งที่บอกว่า อะไรดี หรือไม่ดี เท่านั้น สิ่งใดคือมาตรฐานที่จะเป็นเครื่องมือชี้วัดว่า อะไรที่เรียกว่า ดี และอะไรที่ไม่ดี การกระทำอย่างไรเป็นการทำงานตามบทบาททางวิชาชีพโดยชอบธรรม หรือเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพเกินขอบเขต ย่อมเป็นประเด็นคำถามที่ต้องมีคำตอบชัดเจน

มีสิทธิย่อมมีหน้าที่ มีสิทธิต้องมีความรับผิดชอบ

ลูอิส ดับเบิลยู. ฮอดจ์ส (Louis W. Hodges) นักวิชาการด้านการสื่อสารอเมริกัน ให้ความหมายของคำว่า “ความรับผิดชอบ” ว่า “การนำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่สังคมจำเป็นต้องรับรู้ โดยสาธารณชนคาดหวังว่าจะมีการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารนั้นอย่างเหมาะสม ตามข้อกำหนดอันพึงปฏิบัติที่ผูกพันมากับภาระหน้าที่ของผู้สื่อข่าว”

นิยามความหมายของคำว่าความรับผิดชอบมีอยู่หลากหลาย แต่ความหมายโดยสรุปของคำว่า “ความรับผิดชอบ” น่าจะหมายถึง การทำหน้าที่รายงานข่าวตามวิชาชีพ ด้วยจิตสำนึกเพื่อประโยชน์สาธารณะ และตระหนักรู้ถึงผลกระทบและความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่นจากการรายงานข่าวนั้น

ความรับผิดชอบของนักข่าว

ในการปฏิบัติงานข่าวทุกแขนงย่อมมีโอกาสเกิดความผิดพลาดได้ทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน ในการนี้ นักข่าวพึงต้องมีความรับผิดชอบควบคู่ไปกับสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสาร ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบที่สำคัญอย่างน้อย ๒ ประการ คือ

๑.ความรับผิดชอบทางกฎหมาย

ในฐานะที่นักข่าวเป็นนายประตูข่าวสาร หรือเป็นด่านแรกในการทำงานข่าว ควรจะต้องศึกษากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น พระราชบัญญัติจดแจ้งการพิมพ์ ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยเฉพาะความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พระราชบัญญัติว่าด้วยคดีเด็กและเยาวชน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยความผิดฐานละเมิดต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และทางทำมาหาได้ รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และส่งเสริมมาตรฐานผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนที่อยู่ระหว่างยกร่าง ทั้งนี้เพราะความรับผิดชอบทางกฎหมายเป็นข้อจำกัด ในการใช้สิทธิเสรีภาพประการหนึ่ง ภายใต้หลักประกันสิทธิ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

สำหรับความผิดทางกฎหมายที่นักข่าว หรือ

บรรณาธิการจะต้องเผชิญอยู่เสมอ คือความผิดฐานหมิ่นประมาท ละเมิดต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และทางทำมาหาได้ของบุคคลอื่น ละเมิดอำนาจศาล นักข่าวจึงต้องระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำ การรายงานข่าวที่ต้องเคารพหลักการพูดความจริง

๒.ความรับผิดชอบทางจริยธรรม

ความรับผิดชอบทางจริยธรรม เป็นความรับผิดชอบที่ต้องใช้จิตสำนึก พิจารณาและใคร่ครวญถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่เป็นข่าว ญาติพี่น้องและครอบครัว ในแง่ของการกำกับ ดูแลและควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน ให้อยู่ในกรอบของจริยธรรมนั้น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จะเป็นองค์กรหลักในการควบคุมการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ในขณะที่สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย จะเป็นองค์กรหลักในการควบคุมการประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์ โดยมีข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สมาชิกใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการทำงาน รวมทั้งแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน ที่สภาทั้งสองให้การรับรองเป็นหลักปฏิบัติด้วย นอกจาก

นั้น องค์กรสื่อบางแห่ง เช่น กลุ่มเนชั่น ก็ได้ตราข้อกำหนด แนวทางประพฤติปฏิบัติในเรื่องจริยธรรมเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้พนักงานในสังกัดใช้เป็นหลักในการทำงานด้วย

ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมที่มีการพูดถึงกันอยู่เสมอ ได้แก่

- ***การรายงานข่าวที่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น***

ถึงแม้บางเหตุการณ์จะมีคุณค่าข่าวที่ควรนำเสนอ แต่ข่าวก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลอื่นทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ด้วยสไตล์การเขียน การเขียนเนื้อข่าวและความนำ การให้หัวข่าวหรือการใช้ภาพประกอบที่อาจสร้างความเจ็บปวดซ้ำๆ ให้แก่ผู้เคราะห์ร้ายที่เป็นข่าวได้ หลายครั้งที่สื่อมวลชนถูกวิพากษ์วิจารณ์ และมีเสียงเรียกร้องให้ใช้จิตสำนึกชั่งน้ำหนักระหว่างสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล นักข่าวจึงต้องใช้วิจารณญาณในการคัดเลือก และรายงานข่าวด้วย

ในหนังสือคู่มือจริยธรรม สำหรับทุกสื่อในเครือเนชั่น Nation Way ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยจริยธรรมของสื่อในเครือเนชั่น ข้อ ๒.๑๐ เขียนไว้ว่า ในการเสนอข่าวหรือภาพใดๆ ต้องหลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส

ตัวอย่างเช่น นายตำรวจคนหนึ่ง นำผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแถลงข่าว โดยมีการเขียนข้อความตั้งวางไว้หน้าผู้ต้องหาว่า “อมนุษย์” ซึ่งแปลว่า ผู้ที่ไม่ใช่คน หมายถึงภูตผีปีศาจ การกระทำของตำรวจนายนั้นถือว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหา เช่นเดียวกับ หัวข่าวของหนังสือพิมพ์ เมื่อมีการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา หนังสือพิมพ์ ก็ใช้หัวข่าวตัดสินความผิดของเขาทันที เช่น พาดหัว หรือบรรยายภาพว่า ไอ้โหดเดนนรก ทั้งที่ในทางกฎหมาย ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เขาเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลว่า เขาเป็นผู้กระทำผิดจริง ฉะนั้น นักข่าวหรือบรรณาธิการ พึงหลีกเลี่ยงที่จะตกเป็นเครื่องมือในการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นนั้น

ในหนังสือคู่มือจริยธรรม หมวดเดียวกัน ข้อ ๒.๑๑ ต้องไม่เสนอภาพที่อุจาด ลามกอนาจาร น่าหวาดเสียว หรือที่อาจละเมิดศีลธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ในช่วงเริ่มต้นของ คม ชัด ลึก มีข้อตกลงร่วมกันประการหนึ่งว่า หนังสือพิมพ์หัวสีฉบับนี้ จะไม่มีภาพที่สยอง และสยิว

คำว่าไม่สยอง หมายถึง หนังสือพิมพ์จะไม่ตีพิมพ์ภาพคนตาย ซึ่งเคยเป็นขนบของหนังสือพิมพ์หัวสียุคก่อนนั้น ที่นิยมนำภาพศพที่แสดงถึงสภาพน่าอเนจอนาถ มาตีพิมพ์ไว้ที่หน้า ๑ เพื่อจูงใจให้คนอ่านตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์ ส่วนคำว่า ไม่สยิว หมายถึงหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ จะไม่มีภาพโป๊อนาจาร หรือภาพที่ส่อไปในทางเพศ นี่ก็เป็นหลักสำคัญอีกข้อหนึ่งในเรื่องจริยธรรม ในการนำเสนอข่าว

● *วิธีการหาข่าว*

ในการทำข่าว นักข่าวควรต้องคำนึงถึงวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้น เช่น การบุกรุกเข้าไปในบ้านของแหล่งข่าว การดักฟังหรือแอบบันทึกเสียงการติดต่อ สนทนาของผู้อื่น การสะกดรอย

ติดตาม และแอบถ่ายด้วยอุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีสูง การลอบถ่ายเอกสารข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เป็นวิธีการที่ไม่เป็นธรรม ที่เข้าไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่น รวมทั้งการไม่แสดงตัวว่า เป็นนักข่าวขณะปฏิบัติหน้าที่

คู่มือจริยธรรมของสื่อในเครือเนชั่น หมวดที่ ๑ ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ ข้อ ๑.๖ เขียนว่า "ต้องใช้วิธีที่สุภาพและสุจริตในการหาข้อมูล ข่าวสาร และภาพต่างๆ ข้อ ๑.๘ ละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำไปเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

● ***อคติส่วนตัวของนักข่าว***

นักข่าวก็เป็นเช่นเดียวกับคนทั่วไป คือ อาจมีความเชื่อ หรือทัศนคติในเรื่องต่างๆ เช่น แนวคิดทางการเมือง ศาสนา หรือมีความรู้สึกไม่พึงพอใจแหล่งข่าว ไม่ถูกชะตา หรืออารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ นอกเหนือเหตุผล ซึ่งในการทำข่าว นักข่าวจะต้องแยกแยะอคติส่วนตัวออกจากการรายงานข่าว

● ***สิทธิส่วนบุคคล***

สิทธิส่วนบุคคล (Right to Privacy) เป็น

เรื่องที่คาบเกี่ยวระหว่างกฎหมายและจริยธรรม บ่อยครั้งที่นักข่าวจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า นำเสนอข่าวที่เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลต่างๆ ในสังคม โดยเฉพาะคนที่มีชื่อเสียง หรือบุคคลสาธารณะ (Public Figure) เช่น นักการเมือง ดารานักแสดง นักร้อง นักข่าวมักจะเฝ้าติดตามเสนอข่าว ทั้งที่เรื่องราวส่วนตัวของเขาไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะเลย

เรื่องของสิทธิส่วนบุคคล นับว่าเป็นปัญหาใหญ่มากขึ้น เนื่องจากปัญหาการตีความว่า แค่ไหน เพียงใดที่นักข่าวจะนำเสนอได้ในฐานะบุคคลสาธารณะ เพราะความเป็นบุคคลสาธารณะจะทำให้ความเป็นส่วนตัว (Privacy) น้อยลง แต่โดยหลักจริยธรรม บุคคลเหล่านี้ก็ยังได้รับความคุ้มครองในการใช้ชีวิตส่วนตัวอยู่ดี ดังนั้นนักข่าวต้องแยกให้ออกระหว่างขอบเขตสิทธิส่วนบุคคลกับสิทธิในการรับรู้ของประชาชน โดยนักข่าวต้องยึดถือหลักการรายงานข่าวด้วยความรับผิดชอบทางจริยธรรม คือ มีความยุติธรรมต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่นำเสนอในข่าวต้องมีความถูกถ้วน และต้องเปิดโอกาสให้อีกฝ่ายหนึ่งชี้แจงโดยเท่าเทียมกัน หากไม่สามารถเสนอข้อเท็จจริงทั้งสองด้านในเวลา

เดียวกันได้ จะต้องแสดงข้อความให้ปรากฏว่า ได้มีความพยายามติดต่อ หรือให้โอกาสอีกฝ่ายหนึ่งชี้แจงแล้ว

●●●

จริยธรรมในการสื่อข่าวและการเขียนข่าว

ในการสื่อข่าวและการเขียนข่าว ภาระหน้าที่ของนักข่าวในฐานะผู้แจ้งข่าวสาร คือการนำเสนอข้อเท็จจริงสู่สาธารณชน (The duty of journalists is to serve the truth) ดังนั้น นักข่าวควรต้องมีจริยธรรมในการสื่อข่าว และเขียนข่าว ดังนี้

๑.ความเที่ยงธรรมและความเป็นภววิสัยในการรายงานข่าว

ตามหลักการสื่อข่าวได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติข่าวที่ดีไว้ว่า จะต้องมีความเป็นภววิสัย ปราศจากอคติและความรู้สึกส่วนตัวของนักข่าว ข่าวที่นำเสนอจะต้องเสนอเฉพาะข้อเท็จจริง มีความเที่ยงธรรม สมดุล ในกรณีที่มีการขัดแย้งเกิดขึ้น ต้องให้โอกาสในการชี้แจง และแสดงข้อเท็จจริงทั้งสองฝ่าย ไม่ว่านักข่าวจะเห็นพ้องกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อความเป็นกระจกเงาสะท้อนภาพสังคมที่ชัดเจน เที่ยงตรง ไม่

บิดเบี้ยว ในส่วนของความเป็นภววิสัย หรือความเป็นกลางนั้น มิใช่ความเป็นกลางในเชิงคณิตศาสตร์ คือต้องเสนอข่าวในพื้นที่เท่าๆ กัน ลงภาพในขนาดเท่ากัน หรือให้เวลาในการแพร่ภาพออกอากาศ หรือกระจายเสียงเท่าๆ กัน แต่ต้องนำเสนอข่าวด้วยจิตใจที่ไม่ลำเอียง คือไม่มีอคติกับฝ่ายใด

๒.ความเป็นส่วนบุคคลกับสิทธิในการรับรู้ของผู้บริโภคข่าวสาร

ปัญหาความเป็นส่วนตัวกับสิทธิในการรับรู้ของผู้รับสาร นักข่าวมักถูกท้วงติงจากสังคมว่าปฏิบัติหน้าที่ล่วงล้ำความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น หรืออาจจะเป็นความรู้สึกที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในลักษณะมองต่างมุมระหว่างสังคม กับนักข่าวซึ่งนักข่าวควรมีวิจารณญาณในการไตร่ตรอง ชั่งน้ำหนักในความเหมาะควรขณะปฏิบัติงานอยู่เสมอว่า การเสนอข่าวและภาพผู้ถูกคุกคามทางเพศ หรือการระบุชื่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์เป็นญาติมิตรทำให้สามารถเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกคุกคามทางเพศเป็นใคร การนำเสนอภาพเปลือยของผู้ตาย

หนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งเสนอภาพเปลือยของหญิงสาวที่ถูกข่มขืนในที่

เกิดเหตุ ภาพเปลือยเดวิด คาราดีน ดาราฮอลลีวู้ด ที่ฆ่าตัวตายในตู้เก็บเสื้อผ้าโรงแรมปาร์คนายเลิศ อีกฉบับหนึ่งเสนอภาพเปลือยหญิงชาวต่างชาติถูกคลื่นสึนามิ พัดพาขึ้นไปค้างอยู่บนกิ่งต้นโกงกางในลักษณะที่อุจาดตา นี่ก็เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ถึงแม้ว่าเธอและเขาจะเสียชีวิตแล้ว

๓.การใช้แหล่งข่าวปิด

บางครั้งนักข่าวอาจต้องใช้แหล่งข่าวปิด กรณีที่เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งไม่สามารถเปิดเผยคุณลักษณะ (Identification) ของแหล่งข่าวได้ เนื่องเพราะอาจส่งผลต่อความปลอดภัยของแหล่งข่าวและครอบครัว ซึ่งหากนักข่าวละเมิดสิทธิของเขาในการป้องกันตัวเองเท่ากับทำผิดหน้าที่ แต่ในขณะเดียวกัน การใช้แหล่งข่าวปิดมากจนเกินไป อาจถูกตั้งข้อสังเกตหรือวิพากษ์วิจารณ์จากคนอ่านได้ ว่าอาจนำไปสู่การบิดเบือน หรือทำให้การนำเสนอข่าวคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ เพราะคนอ่านไม่แน่ใจว่า แหล่งข่าวนั้นมีตัวตนอยู่จริงหรือไม่

ในอีกแง่มุมหนึ่ง แหล่งข่าวอาจมีเจตนาให้ข้อมูล หรือความเห็นที่บิดเบือนเพื่อประโยชน์

ส่วนตัว หรือให้ร้ายแก่ผู้อื่น ในกรณีเช่นนี้ อาจมีผลถึงความน่าเชื่อถือได้

เพื่อไม่ให้สูญเสียความน่าเชื่อถือ นักข่าวจึงไม่ควรเสนอข่าวที่เลื่อนลอย ปราศจากที่มา ข่าวลือหรือแผ่นปลิว ควรระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์หรือให้ข้อมูลอย่างชัดเจน เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว โดยข่าวสารนั้นเป็นประโยชน์ และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชนด้วย หรืออาจใช้วิธีอธิบายภูมิหลังของแหล่งข่าว เพื่อให้ผู้อ่าน ผู้ชมและผู้ฟังทราบความสัมพันธ์ หรือบทบาท ทัศนคติ แนวความคิดของแหล่งข่าว ต่อเหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

คู่มือจริยธรรมของสื่อในเครือเนชั่น หมวดที่ ๒ ข้อ ๒.๘ เขียนว่า “ต้องไม่เสนอข่าวอย่างเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มาที่ชัดเจน ข่าวลือหรือข่าวจากแผ่นปลิว พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์หรือบุคคลที่ให้ข้อมูลอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิด เพื่อสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ ๒.๙ “ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้ เช่นเดียวกับต้องปกปิดชื่อจริงของ ผู้ใช้ “นามปากกา” หรือ “นามแฝง” ในการเขียนหรือรายงานด้วย”

การเปิดเผยชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าว ในบางกรณี อาจมีผลถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของเขาได้ เช่น เขาเป็นพยานสำคัญในคดี การเปิดเผยชื่อ อาจทำให้จำเลยหรือฝ่ายตรงข้ามถูกปองร้ายได้ หรือในบางกรณี การปกปิดชื่อจะทำให้เขาไม่ต้องเดือดร้อน กรณีที่ข้อมูล คำให้สัมภาษณ์จะเป็นผลต่ออาชีพการงานของเขา

๔.การรับของขวัญจากแหล่งข่าว

แม้ว่าการรับของขวัญจากแหล่งข่าว จะเป็นสิ่งที่นักข่าวส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นการกระทำที่ผิดหลักจริยธรรม แต่ก็มีข้อถกเถียงกันว่า ของขวัญมีมูลค่าเท่าใดควรปฏิเสธ องค์กรข่าวบางแห่ง เช่น กลุ่มเนชั่น เขียนชัดเจนในประมวลจริยธรรมว่า ปฏิทิน ดินสอ พวงกุญแจ เป็นของขวัญที่มีค่าทางเงินเล็กน้อย สามารถรับได้ เพราะการปฏิเสธอาจทำให้ผู้ให้รู้สึกกระอักกระอ่วนใจ แต่ถ้าเป็น

ของขวัญที่มีราคาสูง ควรส่งคืนทันที พร้อมอธิบายถึงหลักปฏิบัติและนโยบายของบริษัทอย่างสุภาพ อย่างไรก็ตาม นักข่าวต้องใช้วิจารณญาณ และสามัญสำนึกของการเป็นสื่อมวลชนที่ต้องทำหน้าที่เพื่อสังคมมากกว่าหวังประโยชน์ส่วนตัว

คู่มือจริยธรรมของสื่อในเครือเนชั่น หมวดที่ ๖ ว่าด้วยสิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ข้อ ๖.๓ การรับของขวัญที่มีมูลค่า เขียนไว้ว่า ผู้สื่อข่าวไม่ควรรับของขวัญที่มีมูลค่าสูง หรือเรียกร้องการยกเว้นค่าที่พัก หรือขอราคาพิเศษในการซื้อสินค้า หรือการใช้บริการ หรือร้องขอสิทธิพิเศษอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปไม่ได้รับ

อย่างไรก็ดีหากเป็นของชำร่วยที่แจกตามงานแถลงข่าวที่มูลค่าไม่สูง เช่น พวงกุญแจ ที่ใส่ดินสอ ปฏิทิน และอื่นๆ อาจจะรับไว้ได้ แต่ต้องใช้วิจารณญาณและสามัญสำนึกของการเป็นสื่อมวลชน ที่ต้องทำหน้าที่เพื่อสังคมมากกว่าหวังประโยชน์ส่วนตน

๕.การไม่แสดงตัวว่าเป็นนักข่าวขณะปฏิบัติหน้าที่ หรือแสดงตัวเป็นนักข่าวเพื่อใช้อภิสิทธิ์ หลีกเลี่ยงความผิด

แม้ว่าการไม่แสดงตัวว่าเป็นนักข่าว ขณะกำลังทำข่าวจะเป็นข้อยกเว้น ในกรณีที่จะต้องมีการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ในการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน เนื่องจากการเปิดเผยตัวต่อแหล่งข่าวอาจทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือ หรืออาจเกิดอันตรายได้ แต่ตามหลักจริยธรรมในการทำข่าวแล้วไม่ว่านักข่าวจะกำลังทำข่าวลักษณะใดก็ตาม นักข่าวต้องแนะนำตัวเองและแจ้งถึงวัตถุประสงค์ ของการสัมภาษณ์ให้แหล่งข่าวทราบ ไม่ควรทำให้แหล่งข่าวประหลาดใจว่า ทำไมคำพูดของเขาจึงไปปรากฏเป็นข่าวได้

ในอีกกรณีหนึ่ง การแสดงตัวเป็นนักข่าวเพื่อใช้อภิสิทธิ์ในการได้รับบริการสาธารณะก่อนบุคคลอื่นๆ หรือการใช้ความเป็นนักข่าวอวดอ้างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกร้องสิทธิหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่ชอบธรรม ก็ถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักจริยธรรมด้วย

๖.การขัดกันในด้านผลประโยชน์/สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัญหาการทำข่าวโดยมีการแอบแฝงในเรื่องผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเรียกว่า

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) มักจะถูกท้วงติงจากสังคมเรื่องความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวของนักข่าวอยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการรับเชิญไปทำข่าวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ ตามคำเชิญของแหล่งข่าว การได้ข้อเสนอเป็นหุ้นราคาพาร์หรือหุ้นราคาถูกเป็นค่าตอบแทน การเขียนคำชมสินค้าหรือบริการ หรือกรณีที่นักข่าวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในแวดวงต่างๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ โดยการเป็นสมาชิก กรรมการ หรือผู้ถือหุ้น

แนวทางในการปฏิบัติของนักข่าวในเรื่องนี้ คือ ในการรายงานข่าวหรือบทความอันสืบเนื่องจากการที่ได้รับเชิญจากแหล่งข่าว ในการรายงานข่าวควรมีการระบุให้ชัดเจนไว้ท้ายบทความ หรือรายงานชิ้นนั้นว่า ข้อมูลมาจากที่ใด และใครเป็นผู้จัดการในการเดินทางครั้งนั้น หรือกรณีที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำข่าวที่นักข่าวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วย บรรณาธิการอาจเปลี่ยนให้นักข่าวคนอื่นไปทำข่าวแทน

๗.ความสงสาร หรือเห็นใจในการนำเสนอข่าว

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่กระทบต่อจริยธรรม

ในการสื่อข่าวและเขียนข่าว คือ ความอึดอัดใจของนักข่าวกับแหล่งข่าวที่สนิทสนมหรือใกล้ชิด หรือการขอร้องให้ปกปิดหรือไม่ให้ระบุชื่อตนเอง ญาติมิตร หรือเพื่อนพ้องที่ตกเป็นข่าวซึ่งตาย โดยผิดธรรมชาติ หรือการกระทำที่น่าละอายมิให้ปรากฏเป็นข่าว เพราะกลัวว่าจะทำให้ตนเองเสื่อมเสียชื่อเสียงหรืออับอาย โดยนักข่าวเองก็รู้สึกอึดอัด และเกิดความขัดแย้งต่อภาระหน้าที่ของตน ขณะเดียวกันก็กลัวว่า หากไม่กระทำตามที่แหล่งข่าวขอร้อง ต่อไปอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือในครั้งต่อไปอีก แนวทางแก้ไขคือ นักข่าวควรปรึกษากับบรรณาธิการ เพื่อให้นักข่าวคนอื่นทำข่าวนั้นแทน

๘.การนำเสนอข้อมูลที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของชาติ เศรษฐกิจ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.๒๕๔๐ เปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้าตรวจสอบเอกสารราชการได้ แต่ข้อมูลความลับของราชการ หากเปิดเผยอาจมีผลต่อความมั่นคงของชาติได้ หรือการรู้ข้อมูลการลดค่าเงินบาท และนำไปเผยแพร่ก่อนประกาศกระทรวงการคลัง ทำให้มีการใช้

ข้อมูลภายในไปเป็นประโยชน์ในการเก็งกำไร อัตราแลกเปลี่ยน

๙.การเสนอข่าวที่พาดพิงถึงสถาบันกษัตริย์

สถาบันกษัตริย์สำหรับประเทศไทย เป็นสถาบันสูงสุดที่ผู้คนให้การเคารพเทิดทูน การเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงเป็นเรื่องที่อ่อนไหวอย่างยิ่ง และส่งผลกระทบต่อจิตใจของคนในวงกว้าง การเสนอข่าวเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ไม่ระมัดระวัง ไม่เพียงมีผลให้ต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายเท่านั้น หากยังนำมาซึ่งความแตกแยกของคนในชาติ

จริยธรรมในการสื่อข่าวและเขียนข่าว เป็นเรื่องที่นักข่าวต้องใช้วิจารณญาณและสำนึกของตนเอง ชั่งน้ำหนักระหว่างความเหมาะควร กับสิทธิเสรีภาพที่ได้รับ ด้วยเหตุว่า การกระทำผิดทางจริยธรรมไม่มีการกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน แต่นักข่าวที่ไม่มีจริยธรรมมักจะถูกตำหนิจากสาธารณชน และผู้ร่วมวิชาชีพ

Nation Way

‘ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา’

ตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีที่ผ่านมา เครือเนชั่นได้ยึดหลัก **จริยธรรมแห่งวิชาชีพของสื่อมวลชน** เป็นประเพณีปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สื่อและผู้ปฏิบัติงานของสื่อต่างๆ ในเครือ ได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากสังคมมาอย่างต่อเนื่อง แม้ในยามคับขันหรือในช่วงที่มีแรงกดดันทางการเมือง เราก็สามารถทำหน้าที่ของสื่ออย่างแน่วแน่โดยไม่ละทิ้งหลักการ

หลักปฏิบัติกองบรรณาธิการ (Nation Way) เล่มนี้ร่างขึ้นมาเพื่อกำหนดหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพให้เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมร่วมกันสำหรับพนักงานทุกระดับของกองบรรณาธิการของทุกสื่อในเครือ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งจรรยาบรรณเบื้องต้นในการปฏิบัติหน้าที่ของ **"คนทำข่าว"** ในทุกระดับ ตลอดจนการวางตัวในสังคมและความประพฤติทั้งระหว่างปฏิบัติหน้าที่และนอกเวลางาน

พนักงานฝ่ายข่าวของทุกสื่อในเครือต้องยึดหลักปฏิบัติต่อไปนี้อย่างเคร่งครัดโดยไม่มีข้อยกเว้นเพื่อที่เราจะได้ช่วยกันธำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและศรัทธาที่สังคมมีต่อสื่อในเครือเนชั่นต่อไป

หมวดที่ ๑

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ

หมวดที่ ๑
ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของ
ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ

เพื่อให้ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ฝ่ายผลิตและฝ่ายอื่นๆ ในกองบรรณาธิการของทุกสื่อในเครือเนชั่น มีมาตรฐานทางด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และเพื่อธำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความรับผิดชอบของเครือเนชั่น ที่มีต่อสังคม จึงกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของสื่อในเครือเนชั่น ดังนี้

๑.๑ ต้องไม่ประพฤติหรือปฏิบัติการใดๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

๑.๒ ต้องไม่อวดอ้างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกร้องสิทธิหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่ชอบธรรม

๑.๓ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อ

ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

๑.๔ ละเว้นการรับอภิสิทธิ์ หรือตำแหน่ง หรือการตอบแทนในรูปแบบใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

๑.๕ การเสนอข่าวและภาพของสื่อต่างๆ ในเครือเนชั่น พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวและภาพต่อสาธารณชน ไม่เสนอข่าวหรือภาพในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

๑.๖ ต้องใช้วิธีที่สุภาพและสุจริตในการหาข้อมูลข่าวสาร รวมถึงภาพต่างๆ

๑.๗ การแสดงความคิดเห็นใดๆ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของบทความ ความเห็น หรือบทวิเคราะห์ พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลหรือผลประโยชน์อื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

๑.๘ ละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วน

บุคคล เว้นแต่กรณีที่พิสูจน์ได้ว่ากระทำไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๑.๙ เสนอข่าวด้วยความระมัดระวังและรอบคอบให้อยู่ในขอบเขตของศีลธรรมและวัฒนธรรม พึงระวังไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของการเผยแพร่ข้อมูล หรือประกาศโฆษณาที่น่าสงสัยว่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณชน

๑.๑๐ หลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศ หรือโฆษณา ที่มีเหตุให้น่าเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณานั้น มีเจตนาทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งที่งมงาย

๑.๑๑ ภาษาที่ใช้ในข่าว บทความ ความเห็น หรือบทวิเคราะห์ พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ มีความหมายเหยียดหยาม สร้างความรู้สึกเกลียดชังหรือความรู้สึกแตกแยกในสังคม

●●●

หมวดที่ ๒

จริยธรรมของสื่อ
ในเครือเนชั่น

หมวด ๒
จริยธรรมของสื่อในเครือเนชั่น

ในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนทุกสื่อในเครือเนชั่น ต้องยึดข้อบังคับต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

๒.๑ การรายงานข่าว ต้องเสนอเฉพาะข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน รอบด้าน และต้องตรวจสอบความถูกต้องก่อนตีพิมพ์ ผู้สื่อข่าวตลอดจนบรรณาธิการข่าวที่เกี่ยวข้องต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ การพาดหัวข่าว และโปรย ต้องไม่ใช้คำพูดจนเกินจากข้อเท็จจริงในข่าว

๒.๓ ข่าวทุกเรื่องต้องนำเสนอเพื่อประโยชน์ของสาธารณะเป็นสำคัญ ห้ามใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

๒.๔ ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อนหรือเกินเลยจากความเป็นจริง และภาพทุกภาพที่จะนำลงตีพิมพ์หรือออกอากาศ ต้องเป็นภาพที่ได้จากสถานที่หรือเหตุการณ์จริงเท่านั้น ภาพหรือข่าวจะเป็นภาพที่มีการตัดต่อ ต่อเติม หรือตกแต่งไม่ว่าจะเป็นการทำด้วยมือ หรือกระบวนการคอมพิวเตอร์กราฟฟิกใดๆ ไม่ได้โดยเด็ดขาด

๒.๕ ไม่เสนอข่าวหรือภาพด้วยความลำเอียง หรือมีอคติส่วนตนเป็นที่ตั้งหรือแอบแฝง

๒.๖ ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวลงในข่าว

๒.๗ การเสนอข่าวหรือภาพที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรใดๆ ต้องพยายามให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสชี้แจงและแสดงข้อเท็จจริงด้วย

๒.๘ ต้องไม่เสนอข่าวอย่างเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มาชัดเจน ข่าวลือหรือข่าวจากแผ่นปลิว พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์หรือให้ข้อมูลอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

๒.๙ ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้ เช่นเดียวกับการต้องปกปิดชื่อจริงของผู้ใช้ "นามปากกา" หรือ "นามแฝง" ในงานเขียนหรือรายงานด้วย

๒.๑๐ ในการเสนอข่าวหรือภาพใดๆ ต้องหลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส**

๒.๑๑ ต้องไม่เสนอภาพที่อุจาด ลามกอนาจาร น่าหวาดเสียว หรือที่อาจละเมิดศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม

๒.๑๒ ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ **ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเท่าเทียมกัน**

๒.๑๓ ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณา ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ หรือที่ออกอากาศ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

๒.๑๔ เมื่อคัดลอกข้อความจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ต้องบอกที่มาข้อความนั้น

การเสนอข่าวต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์ หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหาย

ข่าวที่เกี่ยวข้องกับศาสนาหรือมีผลถึงลัทธิความเชื่อของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะต้องผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างถี่ถ้วนก่อนตีพิมพ์ หากไม่สามารถกระทำได้ พึงงดเว้นการเสนอข่าวนั้น

เมื่อมีการเสนอข่าวผิดพลาด ต้องแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

หมวดที่ ๗

ความรับผิดชอบ
ต่อผู้อ่าน ผู้ฟังและผู้ชม

หมวดที่ ๓
ความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน ผู้ฟังและผู้ชม

หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของสื่อในเครือเนชั่น (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "สื่อในเครือ") คือหน้าที่ต่อผู้อ่าน ผู้ฟัง และผู้ชม เพราะฉะนั้นต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อผู้อ่าน ผู้ฟัง ผู้ชมและสังคมเป็นหลักด้วยการรายงานข่าวด้วยความเป็นธรรมและด้วยความรับผิดชอบ **ผู้สื่อข่าวทุกคนจะต้องรายงานข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ได้รับมา และหากมีข้อผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้นต้องแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นทันที**

สื่อในเครือ มีหน้าที่โดยวิชาชีพที่จะต้องนำเสนอข่าวสารข้อมูลเพื่อประโยชน์ของผู้อ่าน ผู้ฟัง และผู้ชมเป็นหลัก ต้องไม่ใช้สถานภาพของการเป็นผู้สื่อข่าวแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่นโดยเด็ดขาด

ผู้สื่อข่าวคนใดตั้งใจเขียนหรือรายงานข่าวที่ไม่จริง ถือว่าไม่มีความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน

ผู้ฟัง ผู้ชม และต่อวิชาชีพ ถือเป็นความผิดที่จะต้องได้รับโทษทางวินัยตามข้อบังคับของบริษัท

นอกจากนั้นในการปฏิบัติตัวต่อผู้อ่าน ผู้ฟัง และผู้ชม ทุกคนจะต้องเป็นไปอย่างสุภาพอ่อนน้อม รายงานข่าวด้วยความโปร่งใสเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ไม่ละเลยความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ผู้อ่านส่งมาที่กองบรรณาธิการ ไม่ว่าจะเป็นจดหมาย โทรศัพท์ โทรสาร อีเมล ฯลฯ และควรมีการตอบรับอย่างเหมาะสมและทันท่วงที

หมวดที่ ๔

ภาระผูกพันที่มีต่อวิชาชีพ
สื่อมวลชนและองค์กร

หมวดที่ ๔
ภาระผูกพันที่มีต่อวิชาชีพ
สื่อมวลชนและองค์กร

ชื่อเสียงของสื่อทุกประเภทในเครือเนชั่น ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ทีวี วิทยุ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง ดังนั้นจึงไม่มีใครมีสิทธินำชื่อเสียงของเครือเนชั่นไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

พนักงานของเครือเนชั่น ทุกคน โดยเฉพาะสื่อ ต้องไม่ใช้สิทธิพิเศษเพื่อการใดๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมายจากกองบรรณาธิการ รวมถึงไม่ควรใช้บัตรพนักงานหรือบัตรนักข่าวไปเรียกร้องขอสิทธิพิเศษใดๆ จากองค์กร หน่วยงาน หรือบริษัทต่างๆ

หมวดที่ ๕

หลักการทำข่าว
และการปฏิบัติตนต่อแหล่งข่าว

หมวดที่ ๕
หลักการทำข่าวและการปฏิบัติตนต่อแหล่งข่าว

สื่อในเครือ ควรปฏิบัติต่อแหล่งข่าวเป็นมาตรฐานเดียวกัน และด้วยความเปิดเผยเช่นเดียวกับที่ปฏิบัติต่อผู้อ่าน ผู้สื่อข่าวจะไม่นำเสนอข่าวที่เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใดๆ โดยไม่มีเหตุผลหรือไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ต้องไม่แสดงอาการหรือคำพูดข่มขู่หากแหล่งข่าวไม่ต้องการให้ข้อมูล ไม่ให้คำสัญญาว่าจะเขียนข่าวให้หากได้รับความร่วมมือจากแหล่งข่าวหรือให้คำสัญญาใดๆ ว่าจะลงข่าวเมื่อไร รวมทั้ง **ไม่ให้แหล่งข่าวตรวจดูต้นฉบับ** ตลอดจนจะไม่จ่ายค่าตอบแทนให้แหล่งข่าวสำหรับการสัมภาษณ์ใดๆ

ผู้สื่อข่าวควรแนะนำตัวให้ชัดเจนแก่ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือการสัมภาษณ์ผ่านทางอีเมล แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไป

มีสิทธิรับรู้อยู่แล้ว ผู้สื่อข่าวก็ไม่จำเป็นต้องแนะนำตัวว่าเป็นผู้สื่อข่าว

ระหว่างทำข่าวผู้สื่อข่าวไม่ควรแอบอ้างว่าเป็นบุคคลที่มีอาชีพอื่น เช่น อ้างว่าเป็นตำรวจ ทนายความ นายแพทย์ นักธุรกิจหรืออาชีพใดก็ตาม ยกเว้นหากเป็นกรณีจำเป็น กรณีการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน เฉพาะหน้าหรือฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพและความปลอดภัยของนักข่าว แต่ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบหลังจากนั้น

๕.๑ ผู้สื่อข่าวต้องเคารพต่อกฎหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้สื่อข่าวต้องเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งหมายความว่าจะต้องไม่กระทำการใดๆ ที่เสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมายเพื่อให้ได้ข้อมูล เช่น บุกรุกเข้าไปในอาคารหรือที่พักอาศัยของผู้อื่น การขโมยข้อมูล เอกสาร หรือทรัพย์สินอื่นๆ รวมทั้งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ฐานข้อมูล อีเมล และข้อมูลเสียง ห้ามดักฟังโทรศัพท์ ขโมยข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ หรือแอบฟังการสนทนาของแหล่งข่าว

๕.๒ การสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว

การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับแหล่งข่าวเป็นสิ่งจำเป็น ถือเป็นทักษะที่ผู้สื่อข่าวจะต้องฝึกฝน แต่ต้องพึงระลึกไว้เสมอว่าจะต้องไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดและรักษาความเที่ยงธรรมต่อทุกฝ่ายเสมอ และขณะที่ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับแหล่งข่าว ผู้สื่อข่าวต้องมีวินัยในตัวเองอย่างมากที่จะรักษาระยะห่างกับแหล่งข่าวให้เหมาะสมไปพร้อมกันด้วย

การไปรับประทานอาหารหรือร่วมงานสังสรรค์กับแหล่งข่าว สามารถกระทำได้ในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ได้รับการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหรือบรรณาธิการ แต่พึงวางตัวให้เหมาะสมไม่เสนอแนะหรือเรียกร้องในสิ่งที่เกินความพอดี

การอยู่กับแหล่งข่าวสองต่อสอง ในสถานที่รโหฐานหรือที่ลับตา ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยผู้สื่อข่าว ที่อาจถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือล่วงเกินทางเพศด้วย

หากผู้สื่อข่าวรู้สึกว่าตัวเองมีความใกล้ชิดกับแหล่งข่าว รวมถึงกรณีที่ผู้สื่อข่าวต้องทำข่าวที่

เกี่ยวกับญาติพี่น้อง หรือผู้ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกันทางใดทางหนึ่ง ควรปรึกษาบรรณาธิการหรือหัวหน้า เพื่อหลีกเลี่ยงการทำข่าวนั้น หรือต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข่าวประเภทนี้ หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ควรแจ้งให้บรรณาธิการข่าวทราบ และในทางกลับกันเพื่อรักษาความไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดของข่าว หาก บก.ข่าวเล็งเห็นว่าผู้สื่อข่าวคนใดมีความใกล้ชิดกับแหล่งข่าวมากเกินขีดความสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อข่าวกับแหล่งข่าว บรรณาธิการควรตักเตือนโดยอธิบายถึงนโยบายที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดขององค์กรให้ผู้สื่อข่าวทราบอย่างชัดเจน

๕.๓ การอ้างแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยชื่อ

ในการรายงานข่าวที่มีความเสี่ยงต่อสวัสดิภาพของแหล่งข่าว หรือในกรณีที่แหล่งข่าวไม่ประสงค์ให้เปิดเผยชื่อ ผู้สื่อข่าวพึงระวังและปกปิดแหล่งข่าวจากผู้สอบถาม ยกเว้นผู้บังคับบัญชาโดยตรงหรือบรรณาธิการมีสิทธิขอให้ผู้สื่อข่าวเปิดเผยแหล่งข่าวได้ในกรณีจำเป็น แต่ต้องช่วยรักษาชื่อ ตำแหน่งและข้อมูลของแหล่งข่าวเป็นความลับ

บรรณาธิการสามารถสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ลงข่าวของผู้สื่อข่าวที่ปฏิเสธจะเปิดเผยชื่อของแหล่งข่าว ในกรณีที่มีข้อสงสัยถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแหล่งข่าว

การปกปิดแหล่งข่าวด้วยเหตุผลทางด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าวถือเป็นหน้าที่สำคัญของผู้สื่อข่าวเพื่อสร้างความมั่นใจและความศรัทธาให้กับแหล่งข่าวต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อในเครือ

ในปัจจุบันเริ่มมีคำถามมากขึ้นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของ **"แหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยชื่อ"** ในบางกรณีมีคำถามว่าแหล่งข่าวที่อ้างถึงมีตัวตนจริงหรือไม่ หรือแหล่งข่าวที่อ้างถึงรู้ข้อมูลที่แท้จริงแค่ไหน หรือแหล่งข่าวที่อ้างถึงมีเจตนาให้ข้อมูลหรือความเห็นที่บิดเบือนเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือให้ร้ายแก่ผู้อื่นหรือไม่

เพราะฉะนั้นในการอ้างแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยชื่อในกรณีที่เป็นเหตุการณ์ที่มีความสำคัญ มีผลกระทบสูงหรือเป็นประเด็นที่กำลังเป็นที่ถกเถียงของสังคม ขอให้ยึดหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

- อธิบายภูมิหลังของแหล่งข่าวเพื่อให้ผู้อ่าน หรือผู้ชมทราบถึงความสัมพันธ์หรือบทบาทของแหล่งข่าวดังกล่าวในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

- อธิบายให้ชัดเจนว่าแหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยชื่อนั้นมีทัศนคติหรือแนวความคิดส่วนตัวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือต่อตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไร

ข้อยกเว้นสำหรับแนวปฏิบัติดังกล่าวจะมีได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาและบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และต้องเป็นกรณีเฉพาะเท่านั้น

๕.๔ ความสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง

ผู้สื่อข่าวไม่ควรเขียนข่าว ถ่ายภาพ หรือทำการตัดสินใจด้านข่าว เกี่ยวกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตน เช่น บิดามารดา บุตรธิดา คู่สมรส พี่น้อง รวมถึงเพื่อนสนิท หากได้รับมอบหมายให้ทำข่าวเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดดังกล่าวข้างต้น ผู้สื่อข่าวควรปรึกษากับบรรณาธิการเพื่อให้ผู้สื่อข่าวคนอื่นทำข่าวแทน

๕.๕ การเป็น "นักเขียนร่วม" หรือ "นักเขียนเงา"

ในที่นี้หมายถึงผู้สื่อข่าวไม่ควรเป็นนักเขียนร่วม หรือนักเขียนเงา (ghost writer) ให้กับแหล่งข่าวที่เคยสัมภาษณ์รวมไปถึงไม่ควรเกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาในการเขียนหรือรายงานข้อมูลใดที่เอื้อต่อประโยชน์ของแหล่งข่าวดังกล่าว

หมวดที่ ๖

สิทธิพิเศษและ
ผลประโยชน์ทับซ้อน
(Conflict of Interest)

หมวดที่ ๖
สิทธิพิเศษและผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

๖.๑ การรับเชิญไปทำข่าวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ

ผู้บังคับบัญชาโดยตรงหรือบรรณาธิการจะเป็นผู้ตัดสินใจและมอบหมายให้ผู้สื่อข่าวเดินทางไปทำข่าวหรือสารคดีทั้งในและนอกประเทศตามคำเชิญของแหล่งข่าวตามความเหมาะสม ผู้สื่อข่าวไม่สามารถตกลงรับเชิญเองได้

ผู้สื่อข่าวจะเรียกร้อง ขอร้องหรือตั้งเงื่อนไขใดเพื่อให้องค์กร บริษัท หรือหน่วยงานภายนอกส่งคำเชิญมาที่ตัวเองไม่ได้โดยเด็ดขาด หรือเก็บหมายงานไว้จนใกล้วันเดินทางแล้วจึงค่อยแจ้งผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อให้ตัวเองได้เป็นผู้รับเลือกไป หรือในทางกลับกัน หัวหน้า หรือ บก.เรียกร้อง หรือถือสิทธิในการรับเชิญหมายทั้งที่ควรเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาที่เหมาะสมกว่าไปโดยไม่มีเหตุอันควรก็ถือเป็นข้อห้ามที่พึงละเว้นโดย

เด็ดขาดเช่นกัน

ในกรณีที่มีการรายงานข่าวหรือบทความสืบเนื่องจากหมายที่ได้รับเชิญจากแหล่งข่าวในรายงานข่าว ควรระบุให้ชัดเจนไว้ท้ายบทความหรือรายงานชิ้นนั้นว่า ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากที่ใดหรือใครเป็นผู้จัดการเดินทางครั้งนั้นให้ผู้อ่านผู้ฟัง หรือผู้ชมทราบด้วย

กรณีการรับหมายเชิญไปต่างจังหวัดหรือต่างประเทศแต่ละกองบรรณาธิการควรมีคณะกรรมการพิจารณาและจัดสรรผู้ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งเพื่อความโปร่งใส เหมาะสมและไม่ให้เกิดการผูกขาดการรับเชิญโดยผู้สื่อข่าวกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสายข่าวใดสายข่าวหนึ่ง

นอกจากนี้การรับเชิญควรมีจดหมายตอบรับอย่างเป็นทางการจากกองบรรณาธิการทุกครั้งโดยมีข้อความระบุไว้ชัดเจนว่าจะไม่มีข้อผูกมัดใดๆ หรือคำมั่นสัญญาใดๆ กับผู้เชิญว่านักข่าวต้องกลับมาเขียนรายงานหรือข่าวให้ในภายหลัง

๖.๒ งานเลี้ยงสังสรรค์ และการเลี้ยงในเทศกาลต่าง ๆ

ผู้สื่อข่าวสามารถไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์

หรืองานเลี้ยงในเทศกาลต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยแหล่งข่าวหรือบริษัทห้างร้านต่างๆ เฉพาะในกรณีที่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น ไม่ควรไปร่วมงานเพราะความสนิทสนมเป็นการส่วนตัวกับผู้จัดงานหรือโดยไม่ได้รับเชิญ

ควรหลีกเลี่ยงงานเลี้ยงที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการขอบคุณสื่อมวลชน (Thank you press party) ยกเว้นในกรณีที่เกี่ยวพันกับการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น เช่นเดียวกับการไปร่วมงานวันเกิดหรืองานฉลองในโอกาสต่างๆ ที่นักการเมืองหรือนักธุรกิจจัดขึ้น

ในกรณีที่เป็นงานเลี้ยงที่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองจัดขึ้นในต่างจังหวัด กองบรรณาธิการควรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ของนักข่าว เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร และเบี้ยเลี้ยง ในการเดินทางไปร่วมงานนั้นเองทั้งหมด

ในกรณีที่ไปร่วมงานดังที่กล่าวข้างต้น นักข่าวต้องวางตัวให้เหมาะสมและไม่เรียกร้องใดๆ เป็นกรณีพิเศษ และจะต้องไม่ร่วมกิจกรรมที่อาจขัดต่อจริยธรรมหรือแนวปฏิบัติของกอง

บรรณาธิการ เช่น การร่วมจับสลากของรางวัล ขึ้นเวทีร้องเพลง ร่วมร้องเพลง หรือขึ้นเวทีกล่าวคำอวยพรเจ้าของงาน

๖.๓ การรับของขวัญที่มีมูลค่า

ผู้สื่อข่าวไม่ควรรับของขวัญที่มีมูลค่าสูง สินค้าตัวอย่าง เรียกร้องการยกเว้นค่าที่พักบริการ ขอลดราคา หรือขอซื้อสินค้าราคาพิเศษรวมถึงสิทธิพิเศษอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปไม่ได้รับ

หากเป็นของชำร่วยที่แจกตามงานแถลงข่าวที่มูลค่าไม่สูง (ของ premium) เช่น พวงกุญแจที่ใส่ดินสอ ปฏิทิน และอื่นๆ อาจจะรับไว้ได้ ที่สำคัญคือต้องใช้วิจารณญาณและสามัญสำนึกของการเป็นสื่อมวลชนที่ต้องทำหน้าที่เพื่อสังคมมากกว่าเพื่อประโยชน์ส่วนตน

ตัวอย่างที่ ๑ : ผู้บริหารของบริษัทมือถือรายหนึ่งมอบโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ล่าสุดจำนวน ๔ เครื่องให้ผู้สื่อข่าวที่เข้าร่วมทัศนศึกษาเทคโนโลยีมือถือ โดยกล่าวว่าให้ไปลองใช้ดู แต่แท้ที่จริงหวังจะให้เป็นของขวัญและต้องการซื้อใจ

ในกรณีเช่นนี้ผู้สื่อข่าวต้องปฏิเสธการรับของนั้น โดยใช้คำพูดที่สุภาพ หรือหลังจากนั้น

รางวัลที่มีมูลค่าสูงจะต้องถูกส่งคืนไปยังบริษัทที่มอบให้ พร้อมกับคำอธิบายถึงนโยบายของบริษัท ถ้าหากไม่สามารถส่งของขวัญนั้นคืนได้ บริษัทจะนำของขวัญนั้นไปบริจาค

ผู้สื่อข่าวต้องไม่ขอผลิตภัณฑ์ใดๆ จากแหล่งข่าวมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือกิจกรรมในองค์กร หากได้รับของขวัญ ประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น ไวน์ เบียร์ สุรา หรือสินค้าประเภทนี้ ผู้สื่อข่าวไม่ควรเก็บไว้เป็นของตัวเอง ควรนำไปมอบให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายกองทุนเพื่อนำไปใช้ในงานสังสรรค์ของส่วนรวมต่อไป

ตัวอย่างที่ ๒ : บริษัทแห่งหนึ่งระบุในจดหมายเชิญผู้สื่อข่าวไปร่วมงานแถลงข่าวเกี่ยวกับความสำเร็จของบริษัทว่า หลังจากเสร็จสิ้นการแถลงข่าวแล้วจะมีการจับสลากมอบรางวัลให้ผู้สื่อข่าวโดยรางวัลที่หนึ่ง เป็นเงินสด ๕๐,๐๐๐ บาท และอีกหลายรางวัล ในกรณีนี้แม้ต้องไปทำข่าวก็ไม่ควรเข้าร่วมกิจกรรมโดยเด็ดขาด และควรแจ้งให้เจ้าของงานทราบด้วยว่า การกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดต่อจริยธรรมของสื่อมวลชน และเป็นการดูถูกสื่อมวลชนอย่างร้ายแรง

๖.๔ การแสดง หรือการแข่งขันที่ต้องเสียค่าบัตรผ่านประตู

ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่วิจารณ์การแสดง หรือทำข่าวเกี่ยวกับการแข่งขันหรือการแสดงใดๆ ที่ต้องเสียค่าบัตรผ่านประตู สามารถรับบัตรผ่านประตูที่จัดไว้ให้สำหรับสื่อมวลชนได้ในจำนวนที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น ผู้สื่อข่าวคนอื่นที่ไม่ได้ทำข่าวนั้นหรือกระทั่งตัวบรรณาธิการเอง ไม่ควรเรียกร้องหรือร้องขอบัตรผ่านประตูจากผู้จัดงานโดยอาศัยสถานภาพการเป็นผู้สื่อข่าวหรือเป็นบรรณาธิการของสื่อในเครือ

๖.๕ ไม่รับสิทธิพิเศษเป็นสมาชิกสโมสรหรือองค์กรต่าง ๆ

ผู้สื่อข่าวไม่ควรรับส่วนลด หรือสิทธิในการเป็นสมาชิกสโมสรส่วนตัวหรือองค์กรต่างๆ ในกรณีที่การเป็นสมาชิกนั้นๆ เกี่ยวข้องกับสถานภาพการเป็นผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ที่สังกัด บริษัทจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการสมัครเป็นสมาชิกให้กับผู้สื่อข่าว ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่าการเป็นสมาชิกนั้น เป็นประโยชน์ต่อการทำข่าว

๖.๖ ไม่รับข้อเสนอให้ค่าตอบแทนหรือสิทธิพิเศษใด ๆ เพื่อการทำข่าว

ผู้สื่อข่าวต้องไม่รับค่าตอบแทน รวมทั้งต้องไม่เรียกร้องหรือร้องขอค่าตอบแทน หรือสิทธิพิเศษใดๆ จากแหล่งข่าวเป็นอันขาด ไม่ว่าจะเป็นค่าตอบแทน หุ้นราคาถูก หุ้นออกใหม่ (IPO) หรือสิทธิพิเศษใดๆ เพื่อการทำข่าว หรือเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว

ผู้สื่อข่าวต้องไม่รับค่าตอบแทน รวมทั้งต้องไม่เรียกร้องหรือร้องขอค่าตอบแทน หรือสิทธิพิเศษอื่นใดจากแหล่งข่าวเพื่อแลกเปลี่ยนกับการเขียนข่าวให้เป็นอันขาด

๖.๗ การขอยืมใช้อุปกรณ์ หรือมีผู้เสนอให้ทดลองหรือยืมใช้ (ส่วนใหญ่นำมาใช้เพื่อประกอบการเขียนวิจารณ์ หรือเพื่อถ่ายภาพประกอบสารคดี เช่น หนังสือ โทรศัพท์มือถือ เสื้อผ้า ฯลฯ)

ผู้สื่อข่าวมักจะได้รับข้อเสนอสินค้าราคาพิเศษ การยกเว้นค่าบริการ หรือค่าสินค้าที่ประชาชนทั่วไปไม่ได้รับ ผู้สื่อข่าวไม่ควรใช้ประโยชน์จากข้อเสนอเช่นนั้น หากมีข้อสงสัย

ควรปรึกษาบรรณาธิการเพื่อทบทวนนโยบายของบริษัท ตัวอย่างของสินค้า เช่น กล้องถ่ายรูป หรืออุปกรณ์ในการถ่ายรูป รถยนต์ เรือ เครื่องตกแต่งบ้าน อุปกรณ์กีฬา เครื่องใช้ต่างๆ และเสื้อผ้า (และส่วนใหญ่มักจะเป็นของที่มีราคาสูง) ผู้สื่อข่าวสามารถใช้อุปกรณ์ดังกล่าวเพื่อการทดสอบ หรือประเมินคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ในการเขียนข่าว หรือเพื่อการถ่ายภาพได้ภายในเวลาที่กำหนด ต้องปรึกษาและได้รับอนุญาตจากบรรณาธิการก่อนเสมอ

๖.๘ การเขียนคำชมสินค้าหรือบริการ

นอกเหนือจากการเขียนบทวิจารณ์ให้หนังสือพิมพ์หรือสื่อที่สังกัดแล้ว ผู้สื่อข่าวไม่ควรให้สัมภาษณ์หรือเขียนบทความในเชิงสนับสนุนหรือเขียนคำชมให้กับหนังสือ ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ สินค้า หรือการแสดงใดๆ ที่ขัดต่อวิชาชีพ หรือให้กับสื่อที่เป็นคู่แข่งโดยตรงกับสื่อที่สังกัด เว้นแต่ว่าผู้สื่อข่าวผู้นั้น เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบในกองบรรณาธิการ แต่ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากบรรณาธิการอย่างเป็นทางการก่อนทุกครั้ง

๖.๙ การแข่งขันกับผู้สื่อข่าวจากองค์กรอื่น

ผู้สื่อข่าวต้องแข่งขันกับผู้สื่อข่าวจากสื่อหรือ สำนักพิมพ์อื่นอย่างตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์และโปร่งใส ไม่สร้างปัญหาให้กับผู้สื่อข่าวจากสื่ออื่นโดยมีเจตนาจะบั่นทอนความพยายามในการทำข่าวของผู้อื่น

หากข่าวที่รายงานจำเป็นต้องใช้ข้อเท็จจริงที่สื่ออื่นนอกเครือเนชั่น เป็นผู้รายงาน ต้องบอกที่มาของข้อเท็จจริงนั้นๆ ทุกครั้ง

๖.๑๐ ไม่พยายามรวมกลุ่มทำข่าวกับสื่ออื่น ๆ โดยไม่จำเป็น

ผู้สื่อข่าวไม่ควรรวมกลุ่มกันทำข่าว หรือทำข่าวเพื่อประโยชน์ขององค์กรใดองค์กรหนึ่งและไม่ควรรับค่าตอบแทนในรูปใดๆ ก็ตามจากคู่แข่งขัน หรือหน่วยงานด้านประชาสัมพันธ์ใดๆ เพื่อแลกกับการเขียนข่าว

๖.๑๑ การส่งผลงานเข้าแข่งขันชิงรางวัลและการประกวด

ผู้สื่อข่าวและช่างภาพจะส่งเรื่องหรือภาพที่ตีพิมพ์ หรือออกอากาศ ในสื่อที่สังกัด เพื่อเข้าประกวดชิงรางวัลใดๆ ได้ ต้องได้รับความเห็นชอบ

จากผู้บังคับบัญชาก่อน เว้นแต่ว่างานประกวดนั้นจะเป็นงานประกวดความเป็นเลิศด้านงานข่าวที่จัดโดยมูลนิธิที่ไม่หวังผลเชิงพาณิชย์

๖.๑๒ หลีกเลี่ยงการอ้างอิงบริษัทเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อให้ได้สิทธิพิเศษ

พนักงานไม่ควรใช้เครื่องเขียน (ซองจดหมาย กระดาษเขียนจดหมาย ฯลฯ) นามบัตร หรือ แบบฟอร์มต่างๆ ของบริษัทเพื่อจุดประสงค์อื่นใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริษัท

ตัวอย่างที่ ๑ : ผู้สื่อข่าวเขียนคำร้องเรียนไปที่ห้างร้าน หรือหน่วยงานสาธารณะโดยใช้กระดาษเขียนจดหมาย รวมทั้งซองจดหมายที่มีชื่อของหนังสือพิมพ์ที่สังกัดพิมพ์ติดอยู่ หวังใจว่าจะได้รับการตอบสนองอย่างรวดเร็ว

ในการร้องเรียนเรื่องส่วนตัว กรุณาหลีกเลี่ยงการอ้างอิง หรือการพูดเป็นนัยว่าเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ หรือข่มขู่ว่าจะใช้อำนาจของสื่อที่สังกัดอยู่กดดันผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรายงานข่าวในเรื่องนั้นๆ

๖.๑๓ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ผู้ทำหน้าที่สื่อมวลชนทุกคนในเครือเนชั่น ห้ามใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในขององค์กรในตลาดหลักทรัพย์ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุน เรียกร้องหรือรับหุ้นออกใหม่ (IPO) หรือเรียกร้องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกับนักลงทุนรายอื่นในตลาดหลักทรัพย์

เนื่องจากผู้สื่อข่าวเป็นอาชีพที่อยู่ในฐานะที่อาจได้ประโยชน์จากการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์และสามารถให้คุณให้โทษต่อภาวะการลงทุน จึงจำเป็นต้องมีข้อบังคับและข้อห้ามเป็นการพิเศษเพื่อให้เป็นไปตามจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ ดังนี้

๖.๑๓.๑ ห้ามพนักงานหรือครอบครัวหรือคนใกล้ชิด แสวงหาประโยชน์ทางการเงินจากข้อมูลภายในของบริษัทต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ก็ตาม โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่การงาน ก่อนที่จะมีการเปิดเผยข้อมูลนั้นๆ ต่อสาธารณชน

๖.๑๓.๒ ห้ามเขียนข่าวหรือบทความอันจะมีผลต่อการปั่นราคาหุ้น รวมไปถึงการละเว้นที่จะ

ไม่เปิดเผยข้อมูลสำคัญเนื่องจากมีผลประโยชน์ทางการเงินอย่างลึกซึ้งกับบริษัทหรือธุรกิจนั้น

๖.๑๓.๓ พนักงานทุกคนจะต้องหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นการเก็งกำไร และการลงทุนระยะสั้นในตลาดหลักทรัพย์ โดยจะต้องถือหลักทรัพย์นั้นไว้อย่างน้อย 3 เดือน และต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทุกครั้งที่มีการซื้อ-ขาย

๖.๑๓.๔ ห้ามนักข่าว หัวหน้าข่าว และบรรณาธิการ ซื้อ-ขายหลักทรัพย์ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่อยู่ในสายข่าวที่รับผิดชอบ

๖.๑๓.๕ ห้ามเรียกรับหรือยอมรับหุ้นจองที่มีการจัดสรรให้เป็นพิเศษเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น การจองซื้อหุ้นประเภทนี้จะต้องเป็นไปตามช่องทางปกติเหมือนนักลงทุนทั่วไปเท่านั้น

๖.๑๓.๖ ในกรณีที่มีการละเมิดหลักเกณฑ์ข้างต้นโดยไม่ตั้งใจ จะต้องรีบชี้แจงเหตุผลต่อบรรณาธิการและดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักปฏิบัติโดยเร็ว

๖.๑๓.๗ ผู้สื่อข่าวต้องไม่แสดงตนเป็นประชาสัมพันธ์หรือผู้แทน รวมถึงการเป็นพรีเซ็นเตอร์โฆษณาให้กับสินค้า องค์กรหรือ

หน่วยงานใดๆ อีกทั้งไม่ควรเข้าร่วมกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ที่เก็บค่าเข้าร่วมงาน แต่สามารถให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่โรงเรียนของบุตรหลาน พิพิธภัณฑ์ องค์กรการกุศลในชุมชน หรือองค์กรที่เกี่ยวกับศาสนาที่ตัวเองนับถือได้ โดยได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาก่อน

นอกจากนี้ยังไม่ควรเป็นผู้จัดการด้านการเงิน หรือให้คำปรึกษาด้านการลงทุนแก่บริษัทใดๆ แต่สามารถช่วยสมาชิกในครอบครัวในการวางแผนด้านการเงินตามปกติได้เท่านั้น

หมวดที่ ๗

แนวทางปฏิบัติในเรื่อง
การมีส่วนร่วมทางการเมือง
และกิจกรรมชุมชน

หมวดที่ ๗
แนวทางปฏิบัติในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองและกิจกรรมชุมชน

๗.๑ กิจกรรมทางด้านการเมือง

การไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดทางด้านการเมืองเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในอาชีพการทำข่าว ซึ่งหมายความว่าพนักงานด้านข่าวของสื่อในเครือจะต้องไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองใดๆ และจะต้องไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในฐานะเป็นผู้สนับสนุนของกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองใดๆ ทั้งสิ้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้สื่อข่าวต้องรักษา "ระยะห่าง" กับนักการเมือง กลุ่มการเมืองและพรรคการเมือง โดยหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธ์พิเศษหรือใกล้ชิด เช่นการไปร่วมงานวันเกิด การรับประทานอาหาร หรือมีกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลข้างต้น ยกเว้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่

ในกรณีที่ผู้สื่อข่าวมีญาติสนิท หรือผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น บิดามารดา บุตรธิดา คู่สมรส พี่น้อง ซึ่งเป็นสมาชิกหรือเป็นผู้สนับสนุนองค์กรทางการเมือง ควรแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้สื่อข่าวคนดังกล่าวต้องทำข่าวหรือตัดสินใจเกี่ยวกับข่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองหรือองค์กรเพื่อชุมชนนั้นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้น

ผู้สื่อข่าวไม่ควรมีภาพปรากฏในข่าว หรือใบปิดใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง หรือองค์กรสาธารณะ เพราะการกระทำดังกล่าวไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่า ผู้สื่อข่าวมีส่วนได้ส่วนเสียกับพรรคการเมืองหรือองค์กรนั้นๆ

๗.๒ กิจกรรมชุมชนและกิจกรรมทางสังคม

ผู้สื่อข่าวสามารถมีส่วนร่วมกับองค์กรทางสังคมหรือชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องการเมืองและมีเป้าหมายในการทำประโยชน์แก่สาธารณะได้ตามสมควร แต่ไม่ควรเป็นผู้นำในการหาเงิน

ทุนให้กับองค์กรใดๆ หากผู้สื่อข่าวมีข้อสงสัย ควรปรึกษาผู้บังคับบัญชาหรือบรรณาธิการก่อน

หมวดที่ ๘

การปฏิบัติต่อฝ่ายโฆษณา ฝ่ายการตลาดและฝ่ายขาย

หมวดที่ ๘
การปฏิบัติต่อฝ่ายโฆษณา ฝ่ายการตลาดและฝ่ายขาย

บุคลากรของสื่อในเครือ ต้องปฏิบัติต่อฝ่ายโฆษณา ฝ่ายการตลาดและฝ่ายขาย ตลอดจนฝ่ายอื่นๆ ของบริษัท โดยใช้หลักการเดียวกันกับที่ปฏิบัติต่อผู้อ่านและแหล่งข่าว โดยเน้นความเป็นธรรม และความเคารพในบทบาทของกันและกัน

ถึงแม้ฝ่ายข่าวและฝ่ายอื่นๆ จะมีภารกิจร่วมกันในการปกป้องรักษาผลประโยชน์ของบริษัท แต่ต่างฝ่ายต่างก็มีความรับผิดชอบและหน้าที่เฉพาะของตัวเอง โดยจะไม่เข้าไปก้าวก่าย ควบคุมหรือพยายามชี้นำการทำงานของกันและกัน

การร่วมมือกันระหว่างฝ่ายข่าวและฝ่ายอื่นๆ โดยเฉพาะฝ่ายโฆษณา ฝ่ายการตลาดและฝ่ายขาย เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมตราบใดที่อยู่ในกรอบของจริยธรรมและหลักการในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายข่าว

หมวดที่ ๙

แนวทางปฏิบัติเรื่องลิขสิทธิ์ในชิ้นงานและการรับงานนอก

หมวดที่ ๙
แนวทางปฏิบัติเรื่องลิขสิทธิ์
ในชิ้นงานและการรับงานนอก

๙.๑ การเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ ผลงานทุกชิ้นที่พนักงานได้ทำขึ้นในช่วงเวลาที่เป็นพนักงานของบริษัทและอยู่ในขอบข่ายของงานที่บริษัทได้ว่าจ้างมา ไม่ว่าจะได้ลงตีพิมพ์หรือไม่ ถือเป็นงานที่ทำขึ้นเพื่อบริษัทและเป็นสิทธิของบริษัทโดยสมบูรณ์ ผลงานเหล่านั้นพนักงานไม่สามารถนำไปขาย หรือจดลิขสิทธิ์ยกเว้นได้รับความเห็นชอบเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้บังคับบัญชาเท่านั้น

๙.๒ การรับเชิญไปเป็นวิทยากรให้องค์กรอื่น ๆ

ถึงแม้การไปเป็นวิทยากร จะเป็นการสนับสนุนชื่อเสียงบริษัทอีกทางหนึ่ง แต่ผู้สื่อข่าวควรปรึกษาบรรณาธิการทุกครั้งก่อนรับคำเชิญ หากบรรณาธิการเล็งเห็นว่า การไปเป็นวิทยากรนั้นอาจทำให้เกิดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์

กับกองบรรณาธิการ หรือมีผลกับภาพลักษณ์ของการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดของกองบรรณาธิการ บรรณาธิการควรแนะนำให้ปฏิเสธคำเชิญนั้นด้วยความสุภาพ

ผู้สื่อข่าวที่ได้รับเชิญให้ไปเป็นวิทยากรควรระมัดระวังในการกล่าวถึงกลุ่มคนหรือเรื่องใดๆ ที่เป็นเรื่องละเอียดอ่อน เช่น เรื่องศาสนา ความเชื่อ การเมือง ฯลฯ

หากองค์กรหรือหน่วยงานที่เชิญไปเป็นวิทยากรให้ค่าตอบแทนแก่ผู้สื่อข่าวมากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ผู้สื่อข่าวควรแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้บรรณาธิการทราบ

๙.๓ การรับ “งานนอก”

ผู้สื่อข่าว และช่างภาพของเครือเนชั่น จะไม่สามารถรับทำงานพิเศษ ที่เป็นเรื่องในสายงานที่ตัวเองทำอยู่ ให้องค์กรอื่นถึงแม้จะไม่ได้เป็นคู่แข่งโดยตรงกับสื่อที่สังกัดอยู่ก็ตาม ยกเว้นในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากบรรณาธิการแล้วเท่านั้น

การรับ “งานนอก” ไม่ควรเป็นเหตุให้เกิดการขัดแย้งใดๆ ในส่วนงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งต้องไม่เป็นงานที่ทำให้ตัวเอง กองบรรณาธิการที่

สังกัด และงานหลักที่ได้รับมอบหมายต้องล่าช้า หรือเสียหาย

การมีส่วนร่วมในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมคณะผู้บริหาร หรือเป็นกรรมการในองค์กรการกุศล หรือแม้แต่องค์กรด้านสังคมสงเคราะห์ ไม่ว่าจะได้ค่าจ้างหรือไม่ ล้วนมีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งกับบทบาทการเป็นสื่อ หรือสื่อที่สังกัด ผู้สื่อข่าวไม่ควรรับตำแหน่งกรรมการอย่างเป็นทางการให้กับการประกวดใดๆ หากได้รับคำเชิญ หรือเสนอให้รับตำแหน่งใดๆ ควรปรึกษาบรรณาธิการหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรงก่อน

๙.๔ การไปปรากฏตัวในสื่ออื่น ๆ

ผู้สื่อข่าวไม่ควรไปปรากฏตัว หรือให้ข้อมูลแก่สื่อต่างๆ เว้นแต่ว่าจะไปในฐานะสมาชิก หรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เช่น สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย แต่การไปปรากฏตัวหรือให้ข้อมูลดังกล่าวต้องผ่านความเห็นชอบจากบรรณาธิการ

ก่อน ซึ่งจะต้องพิจารณาอนุมัติโดยดูที่ผลประโยชน์และภาพลักษณ์ของเครือเนชั่น เป็นหลัก ไม่ควรให้ใครไปปรากฏตัวในสื่อ หรือกิจกรรมใดก็ตามที่จะส่งผลให้ภาพพจน์ขององค์กรเสียหาย

ตัวอย่างงานหรือกิจกรรมที่ควรหลีกเลี่ยง

- การไปปรากฏตัวในฐานะพิธีกรให้กับรายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุที่เป็นรายการที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ให้แก่ผู้ชมและสังคมส่วนใหญ่

- การไปปรากฏตัวในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เช่น การเมือง ศาสนา วิทยาศาสตร์ การแพทย์ ละคร ทัศนศิลป์ ภาพยนตร์ กีฬา ฯลฯ รวมถึงการให้สัมภาษณ์ก่อน ระหว่างหรือหลังการแข่งขันต่างๆ

ตัวอย่างงานที่ผู้สื่อข่าวควรได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาก่อน

- การไปปรากฏตัวในสื่อโทรทัศน์ และวิทยุซึ่งบรรณาธิการเห็นว่าเป็นการสนับสนุนชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของบริษัท การอนุญาตไป

ทำงานประเภทนี้ให้ถือว่าเป็นเวลาทำงาน หากองค์กรหรือหน่วยงานที่เชิญไปให้ค่าตอบแทนที่มีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ให้ผู้สื่อข่าวแจ้งแก่บรรณาธิการทราบด้วย

- การไปปรากฏตัวในสื่อโทรทัศน์ และวิทยุ เพื่อตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีคุณค่าของข่าว หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อที่สังกัดโดยตรง เช่น เรื่องทิศทาง แนวทางของสื่อ

- การไปปรากฏตัวในสื่อโทรทัศน์ และวิทยุชุมชน หรือให้ข้อมูลแก่สิ่งพิมพ์ที่ไม่ได้ขายโฆษณา เช่น สิ่งพิมพ์ของมหาวิทยาลัย วารสารทางการศึกษา ฯลฯ

หมวดที่ ๑๐

แนวปฏิบัติ
สำหรับผู้สื่อข่าวด้านต่าง ๆ

หมวดที่ ๑๐
แนวปฏิบัติสำหรับผู้สื่อข่าว
ด้านต่าง ๆ

นอกจากยึดหลักจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่แล้ว (หมวดที่ ๑ : จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ) ผู้สื่อข่าวด้านต่างๆ ยังมีแนวปฏิบัติเฉพาะดังต่อไปนี้

๑๐.๑ ผู้สื่อข่าวการเมือง

ผู้สื่อข่าวการเมืองมีหน้าที่ทำข่าวทางด้านการเมือง แต่ไม่มีหน้าที่หรือความจำเป็นที่จะต้องมีความสัมพันธ์พิเศษหรือความใกล้ชิดเกินพอดีกับนักการเมืองหรือพรรคการเมืองใดๆ ทั้งสิ้น การรักษา “ระยะห่าง” ระหว่างนักข่าวกับนักการเมืองและพรรคการเมืองต่างๆ จึงเป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง

การพบปะหรือร่วมสังสรรค์หรือร่วมรับประทานอาหารกับนักการเมืองเฉพาะกลุ่มหรือพรรคการเมืองบางพรรคเป็นประจำโดยไม่มีเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่การทำ

ข่าว เป็นตัวอย่างของความสัมพันธ์ที่ควรจะหลีกเลี่ยง การรับสิทธิพิเศษหรือของขวัญที่มีราคาจากนักการเมืองหรือพรรคการเมืองก็เป็นการกระทำต้องห้ามเช่นเดียวกัน

ไม่มีความจำเป็นใดๆ ทั้งสิ้นที่ผู้สื่อข่าวจะต้องไปร่วมงานวันเกิดหรืองานเลี้ยงฉลองตำแหน่งของนักการเมือง เว้นเสียแต่ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่

การปฏิบัติต่อข้าราชการและหน่วยราชการก็ให้ใช้หลักการเดียวกันกับการปฏิบัติกับนักการเมืองและพรรคการเมือง

๑๐.๒ ผู้สื่อข่าวด้านกีฬา

หากผู้สื่อข่าวกีฬาได้รับบัตรผ่านประตู หรือได้รับเชิญให้ไปทำข่าวควรรายงานอย่างชัดเจนว่า การเดินทางไปทำข่าวนั้นๆ ได้รับเชิญจากบริษัทหรือหน่วยงานใด แต่ผู้สื่อข่าวกีฬาไม่ควรเรียกร้อง หรือร้องขอสิทธิพิเศษอื่นใดนอกเหนือจากที่ผู้จัดงานได้จัดไว้ให้แก่สื่อมวลชนทั่วไป

๑๐.๓ ผู้สื่อข่าวด้านวัฒนธรรม/อาหาร/แฟชั่น

ผู้สื่อข่าวไม่ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชิ้นงานศิลปะ หรือการโฆษณาและการตลาดของ

งานศิลปะใดๆ รวมถึงไม่ควรแนะนำหรือจัดหาผู้จัดพิมพ์ ผู้อำนวยการสร้าง ตัวแทน หรือห้องแสดงผลงานให้กับนักเขียน นักเขียนบทละคร นักแต่งเพลง หรือศิลปินอื่นๆ รวมทั้งไม่ควรแนะนำพ่อครัวให้กับเจ้าของร้านอาหาร หรือแนะนำนักออกแบบเสื้อผ้าให้กับผู้ผลิตเสื้อผ้า

ผู้สื่อข่าวไม่ควรรับตำแหน่งที่ปรึกษา กรรมการตัดสินรางวัล รวมทั้งไม่ควรรับรางวัลใดๆ จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำข่าว อีกทั้งไม่ควรร้องขอหนังสือเทปเพลง หรือสิ่งของอื่นใดเป็นพิเศษนอกเหนือจากที่ได้รับมาเพื่อใช้ในการเขียนบทวิจารณ์

๑๐.๔ ผู้สื่อข่าวด้านศิลปะ/รูปภาพ/เทคโนโลยี

ช่างภาพ บรรณาธิการภาพ ผู้กำกับศิลป์ เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และบรรณาธิการฝ่ายเทคนิค ไม่ควรรับของขวัญ อุปกรณ์ โปรแกรม หรือสิ่งของใดๆ จากผู้ขายหรือผู้ผลิต รวมทั้งไม่ควรให้คำรับรองตัวสินค้า หรือให้คำแนะนำเรื่องการออกแบบตัวสินค้าแก่บริษัทผู้ผลิต

ผู้สื่อข่าวสามารถทดสอบสินค้าได้ เมื่อบรรณาธิการอนุญาตเท่านั้น และต้องส่งคืนทันทีที่ทดสอบสินค้าแล้วเสร็จ เว้นเสียแต่ว่าบริษัทจะ

ได้ซื้อสินค้านั้นไว้แล้ว

๑๐.๕ ผู้สื่อข่าวรถยนต์ การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการทดสอบและเขียนวิจารณ์

ผู้สื่อข่าวสายยานยนต์อาจได้รับข้อเสนอให้รับรถยนต์ไปทดลองขับเพื่อจุดประสงค์ในการเขียนข่าว ซึ่งผู้สื่อข่าวต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบก่อนที่จะรับรถยนต์นั้นมาทดลองขับ และต้องดูแลรักษารถยนต์ให้อยู่ในสภาพเดียวกับตอนที่ได้รับมาจากบริษัทผู้ผลิต หลังจากเสร็จสิ้นการทดสอบรถยนต์เพื่อการวิจารณ์แล้ว ผู้สื่อข่าวควรส่งรถยนต์คืนบริษัทผู้ผลิตทันที ไม่นำไปใช้ส่วนตัวก่อน หลักปฏิบัตินี้ใช้กับอุปกรณ์อื่นๆ เช่นกัน

ตัวอย่างที่ ๑ : ผู้สื่อข่าวได้รับรถยนต์ให้มาทดลองขับโดยอิสระ ไม่จำกัดเวลาและความรับผิดชอบ เพื่อนนักข่าวเห็นว่า ได้รถยนต์มาขับฟรี จึงขอยืมไปขับบ้างเพื่อไปงานเลี้ยงสังสรรค์ ขากลับเกิดอุบัติเหตุจนรถยนต์ที่รับมาเพื่อใช้ทดลองขับเสียหาย เหตุการณ์เช่นนี้ทำให้ชื่อเสียงของสื่อมวลชนและองค์กรที่สังกัดเสียหายไปด้วย

๑๐.๖ ผู้สื่อข่าวด้านการท่องเที่ยว

ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าวไม่ควร

เข้าร่วมจับสลากชิงรางวัลที่บริษัทหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหรืออื่นใดจัดขึ้น

หากได้รับเชิญจากบริษัทท่องเที่ยว สายการบิน องค์กรของรัฐ ฯลฯ ให้ไปทำข่าว ไม่ควรมีการเรียกร้องบริการพิเศษนอกเหนือจากที่ผู้จัดเตรียมไว้ในรายการ ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องใช้เพื่อการทำข่าวให้กลับมาเบิกกับบริษัท และในการรายงานข่าวจะต้องบอกให้ชัดเจนว่าได้รับเชิญจากบริษัทหรือหน่วยงานใด (ตามหลักปฏิบัติหมวด ๖ ข้อ ๖.๑)

บรรณาธิการข่าวท่องเที่ยวมักต้องติดต่อกับนักเขียนอิสระ (ดูหลักปฏิบัติหมวดที่ ๑๐ ข้อ ๑๐.๘) ดังนั้นต้องระวังเป็นพิเศษเพื่อให้นักเขียนอิสระปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและวิชาชีพเช่นเดียวกับผู้สื่อข่าวในเครือเนชั่น และหากทราบว่านักเขียนอิสระคนใดเรียกร้องบริการพิเศษจากองค์กร หน่วยงาน หรือบริษัทใดๆ โดยอ้างว่า เป็นผู้สื่อข่าวของเครือ ให้บรรณาธิการงดเว้นการมอบหมายงานให้โดยเด็ดขาดและแจ้งให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

บรรณาธิการข่าวท่องเที่ยวไม่ควรมอบหมายงานให้นักเขียนอิสระที่ทำงานเป็นฝ่าย

ประชาสัมพันธ์ให้บริษัทท่องเที่ยว หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทท่องเที่ยว สายการบิน หรือองค์กรของรัฐ แต่อาจผ่อนผันให้นักเขียนอิสระผู้นั้นรับงานได้ หากเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าวท่องเที่ยวไม่ควรทำข่าวเกี่ยวกับบริการการท่องเที่ยว หรือสินค้าใดๆ ที่ญาติพี่น้อง หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นผู้จัด ผู้ผลิตหรือเป็นผู้จำหน่าย

๑๐.๗ ผู้สื่อข่าวสายข่าวอื่นๆ

ให้ยึดแนวทางเดียวกันกับผู้สื่อข่าวการเมือง คือการมี "ระยะห่าง" กับแหล่งข่าวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้ง หรือผลประโยชน์ทับซ้อน

๑๐.๘ นักข่าวอิสระ (สตริงเกอร์) และนักเขียน หรือช่างภาพอิสระ (ฟรีแลนซ์)

นักข่าวอิสระ (สตริงเกอร์) แม้จะไม่ได้เป็นพนักงานประจำของกองบรรณาธิการใด แต่ก็จำเป็นต้องมีมาตรฐานในการทำงานและยึดหลักการเดียวกันกับผู้สื่อข่าวของกองบรรณาธิการ เนื่องจากผู้อ่าน ผู้ฟังหรือผู้ชมสนใจเพียงมาตรฐานของกองบรรณาธิการไม่ได้สนใจว่าข่าวนั้น เขียนโดยใคร หากนักข่าว

อิสระทำงานต่ำกว่ามาตรฐานหรือฝ่าฝืนหลักการที่กองบรรณาธิการยึดถือ กองบรรณาธิการสามารถยกเลิกการมอบหมายงานและไม่รับงานจากนักข่าวหรือช่างภาพอิสระผู้นั้นอีกต่อไป

หากทราบว่าสตริงเกอร์ หรือฟรีแลนซ์คนใด เรียกร้องสิทธิหรือบริการพิเศษจากองค์กร หน่วยงาน หรือบริษัทใดๆ โดยอ้างว่าเป็นผู้สื่อข่าวของเครือเนชั่น ให้บรรณาธิการยุติการว่าจ้างงานหรือการมอบหมายงานโดยทันที

ก่อนมอบหมายงานข่าว นักข่าวและช่างภาพอิสระต้องเซ็นสัญญากับกองบรรณาธิการก่อนว่าจะปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของสื่อและหลักปฏิบัติของเครือเนชั่น

๑๐.๙ บุคลากรของฝ่ายข่าว

นักข่าว ช่างภาพ และบุคลากรอื่นๆ ของฝ่ายข่าวจะต้องปฏิบัติต่อแหล่งข่าวและบุคคลภายนอกด้วยความสุภาพ เคารพต่อสถานที่ที่ไปปฏิบัติหน้าที่ต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและวางตัวให้เหมาะสมกับสถานที่และกาลเทศะ และไม่เรียกร้องสิทธิพิเศษหรือการปฏิบัติที่แตกต่างจากผู้อื่น

๑๑
หมวดที่ ๑๑

การแก้ไขข้อผิดพลาด

หมวดที่ ๑๑
การแก้ไขข้อผิดพลาด

พนักงานฝ่ายข่าวทุกระดับ ตั้งแต่บรรณาธิการ นักข่าว ช่างภาพ ซับเอดิเตอร์ ต้องใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบเป็นอย่างยิ่งในการทำงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการรายงาน การเขียน และการนำเสนอเรื่องราว ไม่ว่าจะเป็น ข่าว รายงาน บทความ สารคดี ภาพประกอบข่าว และไม่ว่าสื่อใดก็ตาม โดยปฏิบัติตาม “บัญญัติ ๑๐ ประการ” “คู่มือจริยธรรมสำหรับทุกสื่อในเครือเนชั่น” และ “คู่มือแนวทางเขียนข่าว” อย่างเคร่งครัด

จะต้องระลึกเสมอว่า ความถูกต้องของข้อมูลและความเป็นธรรมในการเสนอข่าวและบทความต่างๆ เป็นหัวใจของความน่าเชื่อถือของสื่อต่างๆ ในเครือ

อย่างไรก็ตามในกรณีที่เกิดข้อผิดพลาดขึ้น ต้องมีการแสดงความรับผิดชอบในทันที ด้วยการตีพิมพ์ ออกอากาศคำชี้แจง หรือ มีข้อความ

ขออภัยต่อผู้อ่าน ผู้ฟังหรือผู้ชม ต่อบุคคลหรือองค์กรที่อาจได้รับความเสียหายโดยไม่รอช้า และโดยไม่ต้องรอให้มีผู้อ่านหรือบุคคลจากภายนอกทวงถามเป็นอันขาด

สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละฉบับควรจะมีคอลัมน์ประจำในหน้าใดหน้าหนึ่งในตำแหน่งที่เด่นชัดเพื่อชี้แจงและแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน (เช่นชื่อของแหล่งข่าว ตำแหน่ง ตัวเลขหรือข้อมูลอื่นๆ ที่คลาดเคลื่อนหรืออาจสร้างความเข้าใจผิดต่อผู้อ่าน)

แต่ในกรณีที่เป็นความผิดพลาดที่ร้ายแรง เช่นมีการรายงานข่าวหรือตีพิมพ์ภาพที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่อาจสร้างความเสียหายให้กับตัวบุคคล องค์กร หรือสังคม จะต้องมีการตีพิมพ์ข้อความชี้แจงหรือการขออภัยในหน้าหนังสือพิมพ์ที่เหมาะสมกับระดับของความเสียหายที่เกิดขึ้นในวันรุ่งขึ้นทันที โดยบรรณาธิการของแต่ละสื่อจะเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม

ในกรณีของสื่อโทรทัศน์และวิทยุ ให้ออกอากาศคำชี้แจงหรือข้อความขออภัยที่เหมาะสม

โดยเร็วที่สุด

ถ้าหากความผิดพลาดเกิดจากความประมาทเลินเล่อ ความสะเพร่าหรือความสับสนของฝ่ายข่าวเอง คำชี้แจงหรือข้อความขออภัยจะต้องมีความชัดเจนไม่อ้อมค้อมหรือมีลักษณะแก้ตัวเป็นอันขาด

พึงระลึกอยู่เสมอว่าการแสดงความรับผิดชอบด้วยการรับผิดเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นเป็นวิธีการลดระดับความเสียหายและรักษาไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของสื่อในเครือที่ดีที่สุด

ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งจะต้องไม่ปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่มีการสอบสวนถึงต้นเหตุและหาตัวบุคคลที่รับผิดชอบเพื่อตักเตือนหรือลงโทษตามระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามระเบียบของบริษัท และที่สำคัญที่สุดเพื่อเป็นบทเรียนป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดในลักษณะเดียวกันอีก

● ● ●

หมวดที่ ๑๒

การรายงานข่าว เกี่ยวกับกิจกรรมของบริษัท

หมวดที่ ๑๒
การรายงานข่าว
เกี่ยวกับกิจกรรมของบริษัท

การเสนอข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและผู้บริหารของบริษัทควรทำด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง ควรทำเฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้นและต้องได้รับความเห็นชอบโดยตรงจากบรรณาธิการของแต่ละสื่อก่อนตีพิมพ์หรือออกอากาศ

ในกรณีที่เป็นข่าวประชาสัมพันธ์กิจกรรมของบริษัทก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากบรรณาธิการของแต่ละสื่อก่อนเช่นเดียวกัน ห้ามผู้สื่อข่าวรับข้อมูลจากบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกบริษัท เพื่อตีพิมพ์หรือออกอากาศโดยไม่ได้รับการอนุมัติจากบรรณาธิการข่าวหรือบรรณาธิการบริหาร

นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวต้องหลีกเลี่ยงการเขียนข่าวบทวิเคราะห์หรือความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องหรือพาดพิงถึงบริษัทโดยไม่ปรึกษา

หรือได้รับอนุมัติจากบรรณาธิการ

การรายงานเกี่ยวกับองค์กรสื่อภายนอก

ควรหลีกเลี่ยงการรายงานข่าวหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรสื่อนอกเครือเนชั่น ไม่ว่าจะเป็นข่าวหรือความเห็นในเชิงบวกหรือลบก็ตาม ในกรณีที่จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์หรือออกอากาศ

การรายงานข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรสื่อนอกเครือเนชั่น โดยเฉพาะสื่อที่เป็นคู่แข่งโดยตรง เช่น การเปิดตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการแนะนำผู้บริหารต้องได้รับความเห็นชอบจากบรรณาธิการเช่นเดียวกัน

หมวดที่ ๑๓

หลักปฏิบัติและจรรยาบรรณ Nation Social Media

หมวดที่ ๑๓
หลักปฏิบัติและจรรยาบรรณ
Nation Social Media

ภายใต้หลักการของ Nation Way สื่อในเครือเนชั่นพึงยึดถือหลักปฏิบัติในการใช้ Social Media หรือสื่อสังคมออนไลน์ ดังนี้

ในหลักปฏิบัติและจรรยาบรรณ ฉบับนี้

"Social Media หรือสื่อสังคมออนไลน์" หมายความถึง สื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เช่น twitter facebook weblog Hi5 Youtube

"จริยธรรมสื่อมวลชน" หมายความว่า การประพฤติปฏิบัติทางวิชาชีพสื่อมวลชนที่สังคมยอมรับ หรือหมายถึงการปฏิบัติตามหลักการจรรยาบรรณของสื่อในเครือเนชั่น

"ประเด็นสาธารณะ" หมายความว่า ข้อเท็จจริงหรือสาระสำคัญที่ประชาชน มีความชอบธรรมที่จะแสดงความคิดเห็น หรือสาธารณชนสมควรรับรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ

“ประโยชน์สาธารณะ” หมายความว่า สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณต่อสาธารณชน

“tweet” การเขียนข้อความต่างๆ บน twitter

“follow” ติดตาม หรือเพิ่มรายชื่อบุคคลที่ติดตาม

“following” ติดตามอ่านข้อความที่บุคคลอื่นพิมพ์ไว้

“follower” ผู้ที่ติดตามอ่านข้อความของเรา

“reply” การตอบข้อความบน twitter

“retweet (RT)” คัดลอกและส่งข้อความของบุคคลอื่นไปให้เพื่อน

“avatar” รูปสำหรับใช้แสดงตัวตน

๑.หลักการและแนวปฏิบัติทั่วไป

๑.๑ สื่อในเครือเนชั่น สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นเครื่องมือในการรายงานข่าว และสามารถแสดงความเห็นได้ โดยนักข่าว สามารถที่จะแสดงชื่อผู้ใช้งาน (twitter account) เป็นชื่อเดียวกับการใช้งานในฐานะบุคคลธรรมดาได้ ทั้งนี้

ต้องแยกแยะให้เห็นว่า ส่วนไหนเป็นข่าว ส่วนไหนเป็นความเห็น ในกรณีความเห็นให้คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะด้วย

๑.๒ ต้องแสดงตำแหน่ง หน้าที่ สังกัดให้ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือ และเพื่อให้ ผู้ที่ follow สามารถใช้ดุลพินิจในการติดตามได้

๑.๓ พึงระมัดระวัง การใช้ถ้อยคำและภาษา ที่อาจเป็นการดูหมิ่น หรือหมิ่นประมาทบุคคลอื่น และควรใช้ภาษาอย่างมีรสนิยม

๑.๔ พึงงดเว้นการโต้ตอบ ด้วยความรุนแรง ในกรณีที่บุคคลอื่น มีความเห็นแตกต่างกัน การละเว้นไม่โต้ตอบ จะทำให้ความขัดแย้งไม่บานปลาย จนหาที่สิ้นสุดไม่ได้

๑.๕ พึงงดเว้นการใช้ twitter วิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงความเห็นในเรื่องที่เป็นข้อมูลภายในองค์กร หรืออาจส่งผลกระทบต่อองค์กร

๑.๖ Avatar พึงใช้รูปแสดงตัวตนที่แท้จริง และพึงงดเว้นการนำรูปบุคคลอื่น รูปบุคคลสาธารณะ มาแสดงว่าเป็นรูปของตนเอง ยกเว้น twitter ในนามของกลุ่มบุคคล องค์กร หรือแผนกงานที่สังกัด อาจใช้รูปสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย

แสดงสังกัดได้

๑.๗ พึงระมัดระวัง การ tweet ที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็กและสตรี หรือละเมิดสิทธิมนุษยชน

๑.๘ การใช้สื่อสังคมที่แสดงสังกัด ความเป็นสื่อในเครือเนชั่น ไม่ว่าในรูปแบบใด ควรแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง

๒. หลักการ RT

๒.๑ ควร RT เฉพาะบุคคลที่รู้จัก หรือแสดงตัวตน ตำแหน่ง หน้าที่การงาน สถานะชัดเจนเท่านั้น

๒.๒ พึงละเว้นการ RT ข้อความที่มีลักษณะเป็นข่าวลือ ข่าวที่ไม่ปรากฏที่มา หรือเป็นเพียงการคาดเดา

๒.๓ พึงงดเว้น RT ข้อความที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นข้อความลักษณะใด ยกเว้น ข้อความซึ่งเป็นที่เผยแพร่ต่อสาธารณะแล้ว เช่น พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท

๒.๔ พึงระลึกเสมอว่า การ RT ข้อความที่เป็นเท็จ หรือข้อความที่เจ้าของประสงค์ที่จะ

กระจายข่าวสร้างความสับสน วุ่นวายในบ้านเมือง เท่ากับเป็นเครื่องมือของบุคคลเหล่านั้น

๒.๕ ควรงดเว้น การ RT เรื่องบุคคลตาย ยกเว้นได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว

๒.๖ การ RT เรื่องเชิญชวนกันไปชุมนุม หรือกระทำกิจกรรมทางสังคมใดๆ จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แน่ชัดเสียก่อน

๓. หลักความรับผิดชอบ

๓.๑ ควรแสดงความรับผิดชอบ ด้วยการขอโทษ หรือแสดงความเสียใจในทันที ที่รู้ว่า tweet ผิดพลาด หรือส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น

๓.๒ ในกรณี RT ข้อความที่เป็นข่าวลือหรือข่าวที่เป็นเท็จ จะต้องแก้ไขถ้อยคำนั้นโดยพลัน หากสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ พึงแสดงข้อเท็จจริงให้เป็นที่ประจักษ์

บันทึก

NATION GROUP

บันทึก

NATION GROUP

บันทึก